

**"What you do
makes a difference,
and you have to
decide what kind
of difference you
want to make."**

Jane Goodall

Jaarverslag 2024

Jane Goodall Instituut
Nederland

90 jaar van impact en inspiratie: een viering van Dr. Jane Goodall

Dit bericht is gericht aan de wereldwijde familie van het Jane Goodall Instituut: onze donateurs, partners, vrijwilligers, medewerkers, bestuursleden en iedereen die zich betrokken voelt bij ons werk. Jullie hebben in 2024 geweldige dingen gedaan, allemaal met één doel: de wereld een betere plek maken.

Dit jaar was bijzonder druk voor mij. Ik ben net terug van de zwaarste tour die ik ooit heb gedaan – zes Aziatische landen in vijf weken. Het was een intensieve reis, gevuld met lezingen, vergaderingen en conferenties, maar ook met veel tijd samen met vrienden. Het was zwaar, maar het was ook enorm productief en succesvol. We hebben geld ingezameld voor de financiering van programma's in verschillende landen waar we actief zijn, nieuwe donateurs verwelkomd, nieuwe projecten goedgekeurd en nieuwe Roots & Shoots-groepen opgericht. Dit alles met een toename van enthousiaste mensen die zich willen inzetten en bijdragen met hun talenten.

Ik ben enorm trots op wat we samen hebben bereikt en wil jullie allemaal bedanken voor jullie onmiskenbare steun. En bovenal: maak plezier!

Met de wens voor het einde van gevechten, het einde van haat, en de verspreiding van liefde en vergeving. Deze doelen lijken misschien op dit moment onbereikbaar, maar zoals ik altijd zeg: "Als we de hoop verliezen, zijn we verloren, want dan zullen we opgeven en vervallen in apathie". Voor de toekomst van onze kinderen, alle kinderen, en de natuur die we zo liefhebben, mogen we de hoop niet verliezen. We moeten blijven vechten om onze dromen werkelijkheid te maken.

Ik ben zo trots op jullie allemaal.

Dr. Jane Goodall

Colofon

Stichting Het Jane Goodall Instituut Nederland

Nieuwe 's Gravelandseweg 27, 1405 HK Bussum

info@janegoodall.nl

www.janegoodall.nl

IBAN NL27 INGB 0000 0030 26

KVK-nummer: 30147557

Vormgeving

OptimaForma, Jane Klein

Foto's

Roy Borghouts, Lennart Stolte, Martin Kuivenhoven, Shawn Sweeney, Tim Cole, Fernando Turmo, Chimp Eden JGI South Africa, Kibale Chimpanzee Project, Carlos Drews, Nick Riley, Jane Goodall Institute Tanzania, the Jane Goodall Institute, Institut Jane Goodall Democratic Republic of the Congo, Robert Ratzer, Rob Sassor en Chimpanzee Sanctuary & Wildlife Conservation Trust.

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

1 Samen voor impact 4

Missie en visie 5

Aanpak 7

Monitoring en evaluatie 7

Ambities dichterbij 8

2 Projecten in Afrika 10

Onze programma's 11

Bescherming van chimpansees 12

Opvang van chimpansees 14

Herbebossing 24

Agroforestry 28

Wetenschappelijk onderzoek 30

3 Roots & Shoots 32

Jane Goodall's Roots & Shoots 33

Roots & Shoots in Nederland 34

4 Samenwerken en verbinden 41

In de media 42

Met dank aan 45

5 Onze organisatie 48

Bestuur 49

Team 50

6 Jaarrekening 51

Toelichting jaarrekening 52

Toelichting balans 53

Toelichting baten en lasten 55

Risico's en onzekerheden 58

Personeelskosten 58

Governance 59

Begroting 2025 60

Roy Borghouts

Marvin Egberts

ONZE OPRICHTERS

Jan van Hooff
(eerste voorzitter en
mede-oprichter)

AdJan Brouwer
(huidig voorzitter)

Voorwoord

De veranderende leiderschapssituatie in de wereld roept bij mij de behoefte op om te reflecteren vanuit de visie van Jane Goodall; een wereld creëren waarin mensen, de natuur en andere levende wezens in harmonie samenleven. Het voelt alsof zich steeds vaker leiders aandienen die moeite hebben om compassie te voelen voor hun medemens of voor andere levende wezens, en die zich veel minder, of zelfs helemaal niet, lijken te bekommeren om de gezondheid en toekomst van onze planeet.

Toch put ik hoop uit een aantal ontwikkelingen. Zo zijn er wetten aangenomen die organisaties verplichten de weg van verduurzaming in te slaan en deze koers vast te houden. Daarnaast zijn de prijzen van hernieuwbare energie gedaald tot een niveau waarop economische wetten gezonde keuzes voor de planeet juist stimuleren. Ook zie ik een groeiend aantal mensen bewuste keuzes maken die bijdragen aan een gezonde planeet en samenleving: minder vlees eten, vaker tweedehands kleding kopen of kiezen voor eerlijke productie en minder vliegen.

Bemoedigend is ook het onderzoek onder leiding van Jan Rotmans, Nederlands hoogleraar Transities. Hij toont aan dat wanneer overheden richtingen kiezen die niet resoneren met de overtuigingen of intuïtie van mensen, bewegingen ontstaan die spontaan het heft in eigen handen nemen om te compenseren waar zij zien dat overheden tekortschieten.

Jane werd in 2024 90! Nog steeds gaat zij onvermoeibaar door met haar missie en moedigt ons aan om hoop om te zetten in actie. Laten we dat samen doen! Als handvat daarvoor hebben we in dit jaarverslag de SDG's (Sustainable Development Goals) opgenomen waar wij actief aan bijdragen, én hoe wij dat doen. Laten we samen verkennen hoe je kunt helpen onze impact te vergroten, of steun ons eenvoudig via een donatie op www.janegoodall.nl.

Veel dank!

AdJan Brouwer
Voorzitter

A photograph of two young chimpanzees lying on the forest floor. The chimpanzee on the right is looking directly at the camera with a slight smile, while the one on the left is looking slightly away. They are surrounded by dry leaves and some green plants.

HOOFDSTUK 1

Samen voor impact

**"Together we can.
Together we will.
Together we must."**

Missie en visie

Dr. Jane Goodall richtte in 1977 het Jane Goodall Institute (JGI) op om zich in te zetten voor de bescherming van bedreigde chimpansees en hun leefgebieden. Het Jane Goodall Institute steunt diverse projecten in Afrika die zich richten op deze bescherming. Daarbij wordt nauw samengewerkt met de lokale gemeenschappen, die een actieve rol spelen en de projecten op termijn zelfstandig kunnen voortzetten.

JGI is inmiddels uitgegroeid tot een wereldwijde organisatie met 34 kantoren in verschillende landen en tienduizenden vrijwilligers. Het Jane Goodall Instituut Nederland, opgericht in 1998, maakt deel uit van deze wereldwijde organisatie.

Daarnaast inspireert, stimuleert en ondersteunt de organisatie jongeren om zich in te zetten voor een betere wereld via het Roots & Shoots-programma. In Nederland werken we nauw samen met partners, zoals SpaceBuzz, Museon-Omniversum en DP World, om het bereik onder jongeren te vergroten en hen aan te moedigen actie te ondernemen voor een duurzamere toekomst.

ONZE MISSIE

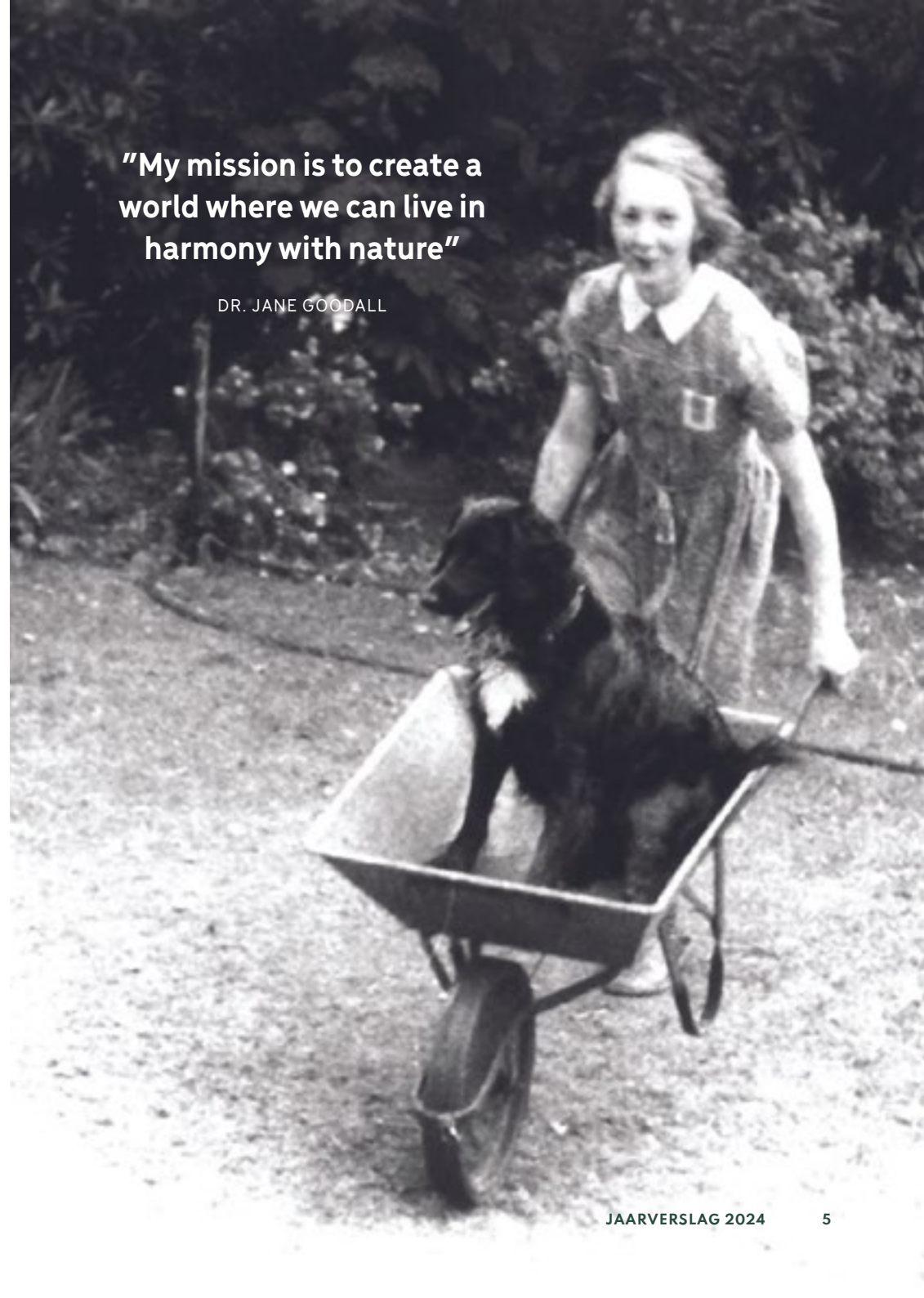
Het Jane Goodall Instituut Nederland zet zich in voor de duurzame bescherming van chimpansees en hun leefgebieden in samenwerking met de lokale bevolking. Daarnaast streeft de stichting ernaar om jongeren te inspireren en in staat te stellen om bij te dragen aan een betere wereld.

ONZE VISIE

Een gezonde planeet waarin mens en dier in harmonie leven met hun omgeving en ieder individu het verschil maakt.

"My mission is to create a world where we can live in harmony with nature"

DR. JANE GOODALL

Sustainable Development Goals

In 2015 hebben de 193 lidstaten van de Verenigde Naties de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's – Sustainable Development Goals) vastgesteld. Deze doelen vormen wereldwijd een gezamenlijke richtlijn voor het bevorderen van duurzaamheid en voor de strijd tegen ongelijkheid, armoede en klimaatverandering. Ze zijn bedoeld om ons te helpen een rechtvaardigere, duurzamere en welvarendere wereld op te bouwen voor iedereen, nu en in de toekomst.

Het Jane Goodall Instituut Nederland deelt de visie van een gezonde planeet waarin mens, dier en natuur in harmonie samenleven, en waarin ieder individu het verschil kan maken. De bescherming van chimpansees en hun leefgebieden is alleen mogelijk wanneer ook rekening wordt gehouden met de mensen die in deze gebieden leven. Daarom worden de dier- en natuurbeschermingsprogramma's ontwikkeld vanuit het besef dat mens, dier en natuur onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Door deze integrale benadering worden keuzes gemaakt die bijdragen aan een duurzame toekomst voor iedereen.

Het Jane Goodall Instituut Nederland draagt actief bij aan verschillende Duurzame Ontwikkelingsdoelen. We zetten ons in voor een aantal specifieke doelen die nauw aansluiten bij onze missie en projecten:

SDG 12 – VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE

Met onze Roots & Shoots-initiatieven vergroten we het bewustzijn onder jongeren over de impact van het gedrag van mensen op de aarde en het belang van verantwoord omgaan met natuurlijke hulpbronnen. We stimuleren hen om binnen hun eigen leefomgeving duurzame keuzes te maken en (samen) in actie te komen.

Ook in onze internationale projecten, zoals het TACARE-programma in Afrika, speelt bewustwording een centrale rol. Door lokale gemeenschappen actief te betrekken, groeit het besef van de onderlinge afhankelijkheid tussen mens, dier en natuur. Dit leidt tot lokaal gedragen initiatieven gericht op natuurbehoud, duurzaam landgebruik en het beschermen van biodiversiteit.

“Tacare draait erom mensen te helpen, zodat zij beter voor hun omgeving kunnen zorgen en onze partners worden in natuurbescherming.”

DR. JANE GOODALL

SDG 13 – KLIMAATACTIE

Onze projecten dragen bij aan het voorkomen van ontbossing en stimuleren actief herbebossing. Zo helpen we klimaatverandering tegen te gaan en de uitstoot van broeikasgassen, zoals CO₂, te verminderen. Herstel van bossen draagt bovendien bij aan een stabiel klimaat en betere bescherming van de biodiversiteit.

SDG 15 – LEVEN OP HET LAND

Onze projecten in Afrika richten zich op de bescherming van de chimpansees en hun leefgebieden. Door deze gebieden te beschermen, zorgen we niet alleen voor de bescherming van de chimpansees, maar ook van de rijke flora en fauna die deze gebieden herbergen. Daarnaast hebben onze herbebossingsprojecten een directe impact op het duurzaam beheren van (oer)wouden en bossen, wat essentieel is voor het behoud van biodiversiteit.

SDG 17 – PARTNERSCHAPPEN OM DE DOELEN TE HALEN

Onze samenwerking met bedrijven, fondsen en lokale gemeenschappen is cruciaal om onze impact te vergroten. In zowel Nederland als Afrika werken we samen met diverse partners om inclusiviteit en lokale betrokkenheid te waarborgen. Deze partnerschappen versterken onze projecten en helpen ons de SDG's te behalen door gezamenlijke inzet en kennisdeling.

Als non-profitorganisatie is het Jane Goodall Instituut Nederland toegewijd aan het bevorderen van een duurzame toekomst door middel van bewustwording, actie en samenwerking. We nodigen iedereen uit om na te denken over de impact van hun eigen keuzes en acties, evenals die van de organisaties waarvoor zij werken of waaraan zij leidinggeven.

Aanpak

Als non-profit organisatie streven we ernaar om zo groot mogelijke impact te realiseren met de beschikbare middelen. Gezien de hoge leeftijd van ons boegbeeld Jane Goodall hebben wij onze ambities zo geformuleerd dat we deze ook kunnen realiseren zonder haar aanwezigheid.

Om onze ambities te realiseren zetten we in op:

- Het vergroten van inkomsten via het werven van fondsen bij particulieren, fondsen en bedrijven ten behoeve van het beschermen van chimpansees en hun leefgebieden;
- Het vergroten van de naamsbekendheid van het Jane Goodall Instituut in Nederland;
- Het versterken van de sleutelprojecten in Afrika;
- Het vergroten van het bereik onder jongeren via het Roots & Shoots jongerenprogramma;
- Het versterken van het fundament van de organisatie.

Monitoring en evaluatie

Het Jane Goodall Instituut Nederland speelt een cruciale rol in het realiseren van impact op het gebied van natuurbehoud, het versterken van lokale gemeenschappen en educatie in Afrika. Door samen te werken met lokale partners dragen we actief bij aan de bescherming van chimpansees en hun leefgebied, het verbeteren van leefomstandigheden en het inspireren van nieuwe generaties. Het monitoren en evalueren van deze inspanningen is essentieel om onze impact zichtbaar te maken en waar nodig gericht bij te sturen.

Daarbij wordt gebruik gemaakt van zowel kwantitatieve als kwalitatieve data om de voortgang van de projecten te volgen; van het aantal beschermde gebieden tot de verbetering van het welzijn van de lokale gemeenschappen. Regelmatige evaluaties helpen om vast te stellen of de gestelde doelen worden bereikt en of de ingezette middelen effectief worden benut. Hierbij worden ook de perspectieven van de lokale bevolking en partners meegenomen, zodat de projecten zowel duurzaam als relevant blijven voor de specifieke context waarin ze plaatsvinden.

Ook in 2024 heeft het Jane Goodall Instituut Nederland verder geïnvesteerd in het versterken van de methodes waarmee de voortgang van onze Afrikaanse projecten wordt gevolgd. In het kader van onze projecten worden rapportages opgesteld waarin de behaalde resultaten worden vergeleken met de oorspronkelijke doelstellingen. Dankzij deze transparante en grondige evaluatieprocessen legt het instituut niet alleen op zorgvuldige wijze verantwoording af over de besteding van middelen, maar kunnen toekomstige inspanningen ook effectiever worden ingericht op basis van de opgedane inzichten. Tegelijkertijd blijft dit ook een uitdaging, onder andere vanwege lokale omstandigheden, communicatie op afstand en de beschikbaarheid van betrouwbare data. We blijven leren en verbeteren om samen met onze partners het verschil te maken.

Ambities dichterbij

In 2024 heeft onze organisatie de volgende belangrijke stappen gezet:

♥ In 2024 vierden wij de **90ste verjaardag van Jane Goodall** met een bijzondere samenwerking met het **Museon-Omniversum** in Den Haag. Deze mijlpaal voor Jane werd gevierd met de grootbeeldfilm 'Jane Goodall – Reasons for Hope' en een indrukwekkende tentoonstelling die haar werk en nalatenschap in beeld bracht. De officiële opening van de expositie vond begin februari plaats en werd verricht door een van onze ambassadeurs, Auke-Florian Hiemstra.

Deze samenwerking heeft bijgedragen aan de vergroting van de naamsbekendheid van Jane Goodall en het Jane Goodall Instituut in Nederland, en heeft een breed publiek opnieuw weten te inspireren met

Jane's verhaal. Met name wilden we de jongere generatie, de belangrijkste bezoekersgroep van het museum, kennis laten maken met Jane's levenswerk en missie. Via QR-codes in de tentoonstelling konden bezoekers zich direct aanmelden voor de nieuwsbrief, een donatie doen of zelf in actie komen via Roots & Shoots.

♥ In samenwerking met Hillenaar/ Ticketveiling organiseerde **DierenPark Amersfoort** op Wereld Chimpanseedag (14 juli) een veilingactie voor exclusieve rondleidingen bij de nieuwe Chimpanseevallei in het park, waarvan de volledige opbrengst ten goede kwam aan onze organisatie. De actie bestond uit 30 veilingen, waarbij 4.500 mensen deelnamen en 720 biedingen werden uitgebracht. Zes exclusieve chimpanseetours, met in totaal 120 deelnemers, vonden plaats in juli en

augustus. De opbrengst van de veiling werd aangevuld tot € 10.000. Op 4 oktober, Dierendag, ontvingen wij de cheque tijdens een feestelijk moment.

♥ In het najaar vond de tweede editie plaats van de online **collegereeks Ken Uzelf**, met bijdragen van diverse inspirerende sprekers. De collegereeks werd georganiseerd door Mikkelt Hofstee, auteur van Oermens 2.0 en oprichter van Lifeguard, een bedrijf dat organisaties ondersteunt bij het ontwikkelen en uitvoeren van vitaliteitsprogramma's. Ondanks actieve promotie via onze online kanalen en nieuwsbrief – en een versnelde groei van onze LinkedIn-volgers – bleef het aantal aanmeldingen achter bij de verwachtingen. De afwezigheid van Jane en veranderde prioriteiten bij bedrijven ten opzichte van de coronaperiode speelden hierin mogelijk een rol.

Uit de evaluatie bleek dat het concept dit keer minder aansprekend werd gevonden dan bij de eerste editie. Toch

namen ruim 130 mensen deel, wat resulteerde in een mooie opbrengst van € 20.000. Dit volledige bedrag kwam ten goede aan onze projecten, mede dankzij de vrijwillige inzet van alle betrokkenen. De collegereeks droeg bovendien bij aan een aanzienlijke groei van onze nieuwsbriefdatabase. We bereikten hiermee een nieuw publiek en versterkten onze zichtbaarheid en betrokkenheid.

♥ In 2024 hebben we de samenwerking met onze **ambassadeurs** verder versterkt en zijn samen met hen meer in actie gekomen. Jane's Circle of Hope werd in 2023 opgericht en vierde dit jaar haar eerste verjaardag. Samen vormen zij een groep inspirerende Nederlanders die Jane's boodschap van hoop actief uitdragen. Dit heeft bijgedragen aan een grotere naamsbekendheid in Nederland.

Met de inzet van onze ambassadeurs hebben we in 2024 belangrijke stappen gezet in het verspreiden van

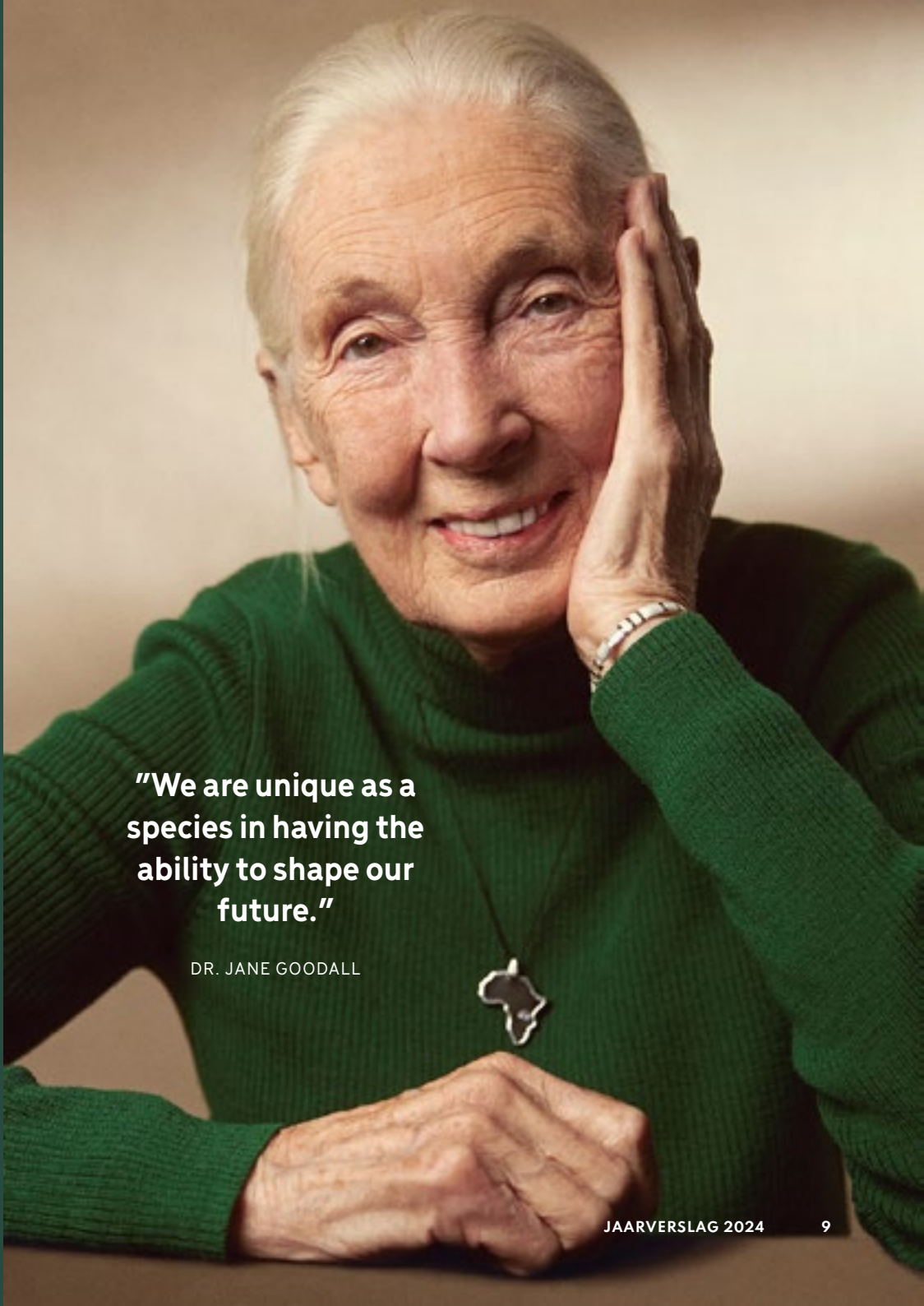
onze boodschap en het betrekken van steeds meer mensen bij onze missie. Hun betrokkenheid stelt ons in staat om deze missie verder te versterken en meer mensen te inspireren om bij te dragen aan een duurzamere wereld. Daar zijn we enorm dankbaar voor.

♥ In 2023 en 2024 hebben we samen met **Accenture** een schaalbare aanpak voor carbon off-setting ontwikkeld, waarbij we onze lokale kennis en netwerken in Afrika hebben benut. We hebben een pilot project gedefinieerd en belangrijke stappen gezet om onze aanpak in de praktijk te brengen. Naar verwachting zullen we in 2025 aan de implementatie van het project kunnen beginnen. Ons doel is om in de toekomst meerdere carbon off-setting projecten uit te voeren in verschillende landen in Afrika. Met dergelijke projecten bundelen wij de krachten met onze internationale JGI collega's om de impact te vergroten en grotere, duurzame veranderingen te realiseren voor zowel lokale gemeenschappen als het milieu.

♥ We hebben belangrijke stappen gezet met onze samenwerkingspartners om ons bereik onder jongeren te vergroten. De samenwerking met **SpaceBuzz**, het virtual reality-educatieprogramma van astronaut André Kuipers, werd in 2023 aangekondigd tijdens Jane's

bezoek aan Nederland. SpaceBuzz biedt kinderen een unieke VR-ervaring in een raketvoertuig. In het kader van deze samenwerking hebben we samen met SpaceBuzz ook een speciaal Roots & Shoots-programma ontwikkeld voor een online module, waarmee jongeren op een interactieve manier meer leren over duurzaamheid en natuurbehoud en worden aangezet tot actie. De pilot fase van deze samenwerking stond oorspronkelijk voor het najaar van 2024 gepland, maar is uitgesteld naar begin 2025. We kijken ernaar uit om samen met SpaceBuzz jongeren te inspireren en hen te betrekken bij onze missie voor een duurzamere toekomst.

♥ Dit jaar hebben we verdere investeringen gedaan in de verbetering van onze **website**. De geplande upgrade, die oorspronkelijk voor het najaar zou plaatsvinden, is uitgesteld naar 2025 vanwege onvoorziene wijzigingen binnen het team. Daarnaast hebben we na de zomer een freelance Virtual Assistant aangetrokken om onze organisatie effectief te ondersteunen. Onze marketinginspanningen zijn versterkt door het actiever en frequenter delen van content via onze kanalen. Tevens hebben we, met de expertise van vrijwilligers, onze Google Analytics en Google Grants geoptimaliseerd om onze impact online te vergroten.

A close-up portrait of Dr. Jane Goodall, an elderly woman with white hair, smiling warmly. She is wearing a green turtleneck sweater and a necklace with a small pendant. Her right hand is resting against her cheek, and her left hand is clasped in front of her. The background is a soft, out-of-focus light brown.

"We are unique as a species in having the ability to shape our future."

DR. JANE GOODALL

A photograph of three chimpanzees in a natural, outdoor setting. The chimpanzee on the left is looking upwards and to the right. The chimpanzee in the middle is looking directly at the camera. The chimpanzee on the right is looking towards the camera with its mouth slightly open. They are all standing on a dirt ground with some green foliage in the background.

HOOFDSTUK 2

Projecten in Afrika

"Surely, we do not want to live in a world without the great apes, our closest living relatives in the animal kingdom?"

Onze programma's

Dankzij de ontvangen steun van particulieren en bedrijven konden in 2024 gerichte financiële bijdragen worden toegekend aan programma's.

TANZANIA € 69.025

- **Herbebossingsproject € 45.525**

Het planten van bomen door de lokale bevolking voor de bescherming van het leefgebied van de chimpansees rondom Gombe National Park.

- **Gombe Stream Research Center € 23.500**

Voor het leveren en installeren van extra zonnepanelen en nieuwe batterijen, waarmee het zonne-energiesysteem van het centrum aanzienlijk is uitgebreid en verbeterd.

OEGANDA € 35.945

- **Opvangcentrum Ngamba Island € 17.500**

Voor het opvangen en verzorgen van 54 chimpansees en het plaatsen van geboortebeperkende implantaten tijdens medische checks.

- **CHIMP Kibale Snare Removal Team & Vet Intervention Clinic € 18.445**

Voor het verwijderen van valstrikken en beschermen van chimpansees in Kibale National Park door anti-stroperij rangers. En daarnaast voor het verlenen van eerste hulp aan gewonde chimpansees en andere dieren in het wild door lokale dierenartsen in Kibale National Park en de voorbereidingen voor de bouw van een dierenkliniek.

REPUBLIEK CONGO € 17.500

Opvangcentrum Tchimpounga

Voor het opvangen en verzorgen van 158 chimpansees.

DEMOCRATISCHE REPUBLIEK CONGO € 94.000

Agroforestry

Voor het beschermen van de leefgebieden van de chimpansees door landbouw en bosbouw te combineren middels agroforestry.

ZUID-AFRIKA Geen aparte donatie in 2024

Opvangcentrum Chimp Eden

Voor het opvangen en verzorgen van 33 chimpansees.

Bescherming van chimpansees

De bescherming van chimpansees in het wild staat centraal in de projecten die wij ondersteunen. Ons doel is te voorkomen dat chimpansees in opvangcentra terechtkomen. Hoewel er veelbelovende onderzoeken gaande zijn naar herintroductieprogramma's, is het op dit moment nog vrijwel niet mogelijk om geredde chimpansees succesvol en veilig terug te laten keren naar het wild. Naast het tegengaan van bedreigingen zoals het verlies van leefgebied en stroperij, beschermen we chimpansees ook actief door patrouilles uit te voeren in natuurgebieden, vallen onklaar te maken en illegale handel op te sporen.

Kibale National Park, Oeganda

JGI Nederland ondersteunt al 17 jaar het Kibale Snare Removal Project (KSRP) in het Kibale National Park, dat zich in de frontlinie bevindt van de strijd tegen stroperij. De bescherming van chimpansees in dit gebied vormt een voortdurende uitdaging.

Ondanks het wettelijke verbod op stroperij worden er nog steeds duizenden valstrikken uitgezet, voornamelijk om antilopen en andere wilde dieren te vangen. Helaas raken ook veel chimpansees verstrikt in deze vallen. Naar schatting loopt circa 25% van de chimpansees die in de buurt van dorpen leven ernstige verwondingen op, of komt om het leven als gevolg van deze valstrikken. In sommige gevallen moeten ledematen worden geamputeerd en in andere gevallen zijn de verwondingen fataal. Er wordt geschat dat er momenteel zo'n 15.000 valstrikken in het gebied aanwezig zijn.

IN CIJFERS

- ♥ Al 17 jaar ondersteuning van het Snare Removal team in Kibale National Park
- ♥ In 2024 zijn in totaal 448 patrouilles uitgevoerd, waarvan 430 overdag en 18 's nachts. Gegevens over januari en februari ontbreken, waardoor het werkelijke aantal patrouilles waarschijnlijk hoger ligt.
- ♥ 25% van de chimpansees nabij dorpen raakt gewond of wordt gedood door valstrikken
- ♥ Naar schatting zijn er 15.000 vallen in het gebied
- ♥ 1 illegaal geplaatste visfuk werd tijdens een routinepatrouille door rangers vernietigd.
- ♥ Het team bestaat uit 3 ranger teams en 1 teamcaptain
- ♥ 640 leerlingen namen deel aan sessies over het verwijderen van vallen
- ♥ 590 leerlingen namen deel aan educatieve sessies over natuurbehoud
- ♥ In totaal werden 1.230 leerlingen bereikt via het Kibale Forest Schools Program

De rangers van het Snare Removal team voeren dagenlange patrouilles uit om stroopers op heterdaad te betrappen en vallen onschadelijk te maken. Momenteel bestaat het team uit drie verschillende rangerteams en één teamcaptain, die samen verantwoordelijk zijn voor het verwijderen van strikken. Elk team heeft een eigen leider en opereert zelfstandig, maar ze kunnen ook samenkomen om een groter team te vormen wanneer de situatie dat vereist.

Het Snare Removal team komt af en toe chimpansees of andere dieren tegen die in valstrikken zijn terechtgekomen. In dergelijke gevallen wordt het Vet Intervention team ingeschakeld. Deze mobiele dierenartsen staan altijd paraat om gewonde dieren ter plaatse te verzorgen. Als een dier niet meer terug de wildernis in kan, wordt het ondergebracht in een opvangcentrum.

In 2024 werd er aanzienlijke vooruitgang geboekt met het 'Chimpanzee Health, Intervention, and Monitoring Program' (CHIMP) in Kibale. Na vertragingen door administratieve uitdagingen met de lokale autoriteiten in Oeganda, werd het contract tussen de verschillende partijen uiteindelijk eind 2023 ondertekend, waardoor het project verder kon gaan. In maart 2024 werd er een geschikte locatie voor het veterinaire centrum (dierenkliniek) vastgesteld. In april is de architect gestart met het opstellen van gedetailleerde tekeningen voor de kliniek.

Door de eerdere vertragingen is de bouw van de kliniek echter uitgesteld. De volgende stappen zijn het indienen van de architectonische plannen, het uitvoeren van een milieu-impactanalyse en het daadwerkelijk starten van de bouw, met als doel om de dierenkliniek en het laboratorium te bouwen, met de geplande voltooiing van het volledige centrum in 2026.

Met dank aan Accenture en Stichting Weteringschans voor hun waardevolle steun aan het werk van onze rangers en dierenartsen in het Kibale National Park.

BEWUSTWORDING EN BETROKKENHEID VOOR NATUURBEHOUD

Betrokkenheid van de lokale bevolking is essentieel voor de bescherming van het bos en de chimpansees. Daarom is een belangrijke doelstelling het geven van voorlichting over natuurbehoud, de bescherming van chimpansees en de nadelige gevolgen van jacht en illegale handel in bushmeat: het vlees van wilde dieren dat vaak illegaal gevangen wordt. Dit wordt gerealiseerd door het geven van presentaties, deelname aan evenementen gericht op natuurbehoud en samenwerking met een mobiele gezondheidskliniek die dorpen in afgelegen gebieden bezoekt.

In 2024 bereikte het Kibale Forest Schools Program 1.230 leerlingen uit

16 aangesloten scholen met gastsprekers over carrières in natuurbehoud. Het Kibale Snare Removal Project en de dierenartsen van JGI en het Kibale Chimpanzee Project gaven samen educatieve sessies waarin ze het belang van natuurbehoud, met een focus op chimpansees, benadrukten.

In totaal namen 640 leerlingen deel aan gesprekken over het verwijderen van vallen, terwijl 590 leerlingen deelnamen aan voorlichtingssessies door dierenartsen over natuurbehoud. Met deze sessies werden in totaal 1.230 leerlingen bereikt, wat bijdroeg aan het creëren van empathie voor dieren en het vergroten van het bewustzijn over natuurbehoud.

Opvang van chimpansees

Het Jane Goodall Instituut Nederland ondersteunt drie opvangcentra voor chimpansees. Op Ngamba Island in Oeganda worden 54 chimpansees opgevangen, in Tchimpounga, in de Republiek Congo, verblijven 158 chimpansees, en in Chimp Eden, Zuid-Afrika, leven nog eens 33 chimpansees. In al deze opvanglocaties kunnen de chimpansees veilig leven in een natuurlijke omgeving.

JGI Nederland levert een financiële bijdrage aan de opvang van de chimpansees in deze centra. De opvang van één chimpansee kost gemiddeld € 9.000 per jaar. De opvangcentra ondervinden nog steeds de gevolgen van de coronapandemie en ook dit jaar bleven de bezoekersaantallen achter. Grotere renovatieprojecten konden alleen doorgaan dankzij de steun van de vele donateurs binnen het wereldwijde netwerk van het Jane Goodall Institute. In alle opvangcentra die door JGI worden ondersteund, ligt de focus op het welzijn van de chimpansees, wat voortdurend wordt gemonitord met de Chimpanzee Welfare Index.

De steun aan onze opvangcentra is alleen mogelijk met hulp van onze de adoptanten van Bolly, Covid en alle andere chimpansees in de opvang.

WAT IS MOGELIJK GEMAAKT IN 2024 IN DE OPVANGCENTRA?

- Liefdevolle verzorging van 245 chimpansees
- Voedsel voor in totaal 245 chimpansees
- Speciale voeding voor baby chimpansees en zieke dieren
- Inzet van dierenartsen en medische zorg
- Veilige behuizing
- Reparaties aan gebouwen en hekwerk
- Rondleidingen voor bezoekers
- Voorlichtingsworkshops in dorpen rondom de opvangcentra

Opvangcentrum Ngamba Island, Oeganda

Op Ngamba Island worden sinds 1998 meer dan 50 chimpansees opgevangen die gered zijn uit de handen van stropers, handelaren of mensen die chimpansees illegaal als huisdier houden. Vaak zijn deze dieren gewond of getraumatiseerd wanneer ze binnenkomen. Naast het opvangen van chimpansees, is het bezoekerscentrum op het eiland ook open voor lokale scholieren en toeristen, die hier meer kunnen leren over chimpansees en natuurbehoud. In 2024 bezochten 4.300 betalende bezoekers het opvangcentrum, een aanzienlijk lager aantal dan voor de coronapandemie. Dit wijst op een traag herstel na de gevolgen van Covid-19.

Ngamba Island is een tropisch oerwoud van 95 hectare, waar de chimpansees veilig kunnen herstellen, rondzwerven en spelen in een semi-wilde omgeving. Ze hebben de vrijheid om zelf naar voedsel te zoeken, maar hun dieet wordt meerdere keren per dag aangevuld door de verzorgers. Het centrum beschikt ook over een dierenkliniek en nachtverblijven voor de chimpansees. Hoewel de chimpansees niet meer terug de wildernis in kunnen, worden er wel onderzoeken uitgevoerd naar mogelijke herintroductie in het wild.

Dankzij de donaties van onze adoptanten kunnen wij de verzorging en opvang van de geredde en verweesde chimpansees op Ngamba Island financieel ondersteunen. Deze bijdragen hebben ons in staat gesteld het welzijn van de chimpansees te waarborgen. Ze ontvangen dagelijks onderdak en vier voedzame maaltijden. Bovendien zijn essentiële renovaties aan de slaapfaciliteiten voltooid, waardoor deze nu versterkt zijn en een comfortabelere omgeving bieden voor de chimpansees.

Educatie als wapen tegen illegale handel

Een belangrijke oorzaak van de aanhoudende illegale handel in beschermde diersoorten is het gebrek aan kennis en bewustzijn onder de lokale bevolking. Daarom vormen educatie en bewustwording een essentieel onderdeel van het werk van het Jane Goodall Institute. Via ons community-educatieprogramma zijn in 2024 diverse voorlichtingscampagnes uitgevoerd op scholen en in lokale gemeenschappen. In de regio rond het Bugoma Central Forest Reserve – een gebied waar regelmatig mens-dierconflicten ontstaan – kregen kinderen van 6 tot 13 jaar les over het gedrag van wilde dieren en hoe zij veilig kunnen

omgaan met bijvoorbeeld chimpansees. Daarnaast zijn er kinderboeken en informatieve posters verspreid die het belang van natuurbehoud en respectvolle interacties tussen mens en dier onderstrepen. In totaal zijn met dit initiatief 687 leerlingen op 15 scholen bereikt: een waardevolle investering in de toekomst van natuur en gemeenschap.

Het veranderende klimaat

De waterstanden van het Victoriameer stegen dit jaar en overtroffen de eerdere verhogingen van 2020 en 2021, wat leidde tot schade aan de oevers en op het eiland zelf. Ook het opvangcentrum zelf werd getroffen, waardoor de bezoekersaccommodaties tijdelijk gesloten moesten worden en sommige personeelswoningen beschadigd raakten.

In maart veroorzaakten zware stormen aanzienlijke schade door een blikseminslag, die de havenboot en de elektrische installaties, zoals de waterpomp en internetverbindingen, beschadigde. Dankzij verzekeringen en een noodfonds konden de benodigde reparaties worden uitgevoerd.

Van april tot juni ervoer Ngamba Island ernstige overstromingen, die aanzienlijke schade aan de faciliteiten veroorzaakten, met name aan de buffer van de elektrische omheining, enkele gebouwen van het opvangcentrum en de aanlegsteiger. Als reactie daarop werd extra financiële steun toegezegd voor het opvangcentrum, met een gerichte focus op het behoud van de gezondheid en het welzijn van de chimpansees. Daarnaast is er ook additionele steun geboden om de schade door de overstromingen te herstellen. Dit omvat het versterken van de omheining, het repareren van de aanlegsteiger en diverse renovaties van de infrastructuur om het centrum beter bestand te maken tegen toekomstige uitdagingen.

Het oude bufferhek van het opvangcentrum stortte in door de overstromingen, aangezien de verzwakte houten palen door het water verrotten. Hierdoor moest het opvangcentrum tijdelijk gesloten worden. Voor 2025 staat de bouw van ten minste twee nieuwe bezoekersaccommodaties op hoger gelegen grond gepland, ter vervanging van de accommodaties die ernstig en onherstelbaar beschadigd zijn. Gezien de onverwachte en dringende situatie, zijn we dankbaar dat we Ngamba Island extra steun hebben kunnen bieden, dankzij de bijdrage van onze donateurs.

In 2024 hebben wij, met dank aan onze donateurs, deze extra financiële steun kunnen toezeggen. Deze middelen worden in 2025 beschikbaar gesteld en zullen worden ingezet voor duurzame aanpassingen aan de infrastructuur en het versterken van de veerkracht van het opvangcentrum.

DE KRACHT VAN SAMENWERKING: GEBOORTEBEPERKENDE IMPLANTATEN VOOR DE CHIMPS

In opvangcentra is het essentieel dat de chimpanseepopulatie onder controle blijft. Aangezien deze chimpansees in principe niet terug naar het wild kunnen, wordt de groei van hun aantal op het eiland zorgvuldig beheerd. Om ongewenste zwangerschappen te voorkomen, krijgen de vrouwelijke chimpansees daarom jaarlijks geboortebeperkende implantaten. Dit helpt om het welzijn van de chimpansees te waarborgen zonder de populatie te laten groeien. Sommige vrouwelijke chimpansees verwijderden hun implantaten, waardoor de dierenartsen chirurgische plaatsing aanraden. In de tussentijd worden orale anticonceptiva gebruikt, hoewel het hierdoor mogelijk is dat een vrouwelijke chimpansee alsnog zwanger wordt. In 2024 is er een nieuwe chimp geboren, waarmee het totale aantal op Ngamba Island is gestegen naar 54. In juni van dit jaar vertrok een vertegenwoordiger van Wings for Animals, die het vervoer naar Oeganda via KLM-stewardessen kosteloos regelt, naar Ngamba Island met een nieuwe voorraad implantaten, die gezamenlijk werden gesponsord door Wings for Animals en Dierenkliniek Breda. De dierenkliniek bood de implantaten aan tegen inkoopprijs, waarmee ze het opvangcentrum actief

ondersteunen. De totale waarde van de donatie bedroeg € 3.500. Tijdens de medische controles in de maand erna zijn de eerste implantaten met succes geplaatst. Onder leiding van Dr. Titus Mukungu voert het dierenartsenteam jaarlijks grondige gezondheidschecks uit om het welzijn van de chimpansees te waarborgen. Dankzij deze waardevolle samenwerking blijven we samenwerken aan het behoud van een stabiele en gezonde chimpanseegroep op Ngamba Island.

SILVER

BOLLY

ADOPTIES

Donateur Silja Verhoeven, al sinds 2001 betrokken bij de ondersteuning van het centrum, bracht op eigen initiatief in februari en juli een bezoek aan Ngamba Island. Tijdens haar verblijf woonde zij de naamgevingceremonie bij van de nieuwste chimpansee, die zij persoonlijk heeft geadopteerd en de naam 'Silver' gaf – een liefdevolle verwijzing naar haar eigen naam. Daarnaast ondersteunde zij het team bij de medische controles. We zijn haar enorm dankbaar voor haar langdurige betrokkenheid en inspirerende steun.

Met grote dank aan al onze adoptanten voor het adopteren van Bolly en alle andere chimpansees. Tevens gaat onze speciale dank uit naar de redactie van National Geographic Junior voor de adoptie van chimpansee Tumbo en aan hun lezers voor hun steun aan chimp Bolly.

IN CIJFERS

- ♥ In 2024 is er 1 nieuwe chimpansee geboren, waardoor het totaal aantal opgevangen chimpansees nu 54 bedraagt
- ♥ Elke chimpansee ontvangt dagelijks vier voedzame maaltijden
- ♥ In 2024 ontving het centrum 4.300 betalende bezoekers
- ♥ Alle chimpansees ondergaan jaarlijks een uitgebreide gezondheidscheck. In 2024 werden de jaarlijkse gezondheidscontroles in twee fasen uitgevoerd, waarbij in de eerste fase in maart werd gefocust op chimpansees die 13 jaar geleden besmet waren met Schistosomiasis, een parasitaire infectie, en werd vastgesteld dat 6 chimpansees die eerder leverbeschadiging hadden, volledig hersteld waren zonder blijvende effecten
- ♥ Het team bestaat uit ongeveer 20 medewerkers, waaronder huishoudelijk personeel, een dierenarts als manager, diervverzorgers en koks
- ♥ 21 vrijwilligers van over de hele wereld werden verwelkomd, waarvan 8 deelnamen aan de jaarlijkse gezondheidscontroles van de chimps
- ♥ Het educatieprogramma bereikte in samenwerking met de leerkrachten 687 kinderen op 15 scholen rond het Bugoma Forest
- ♥ De volgende chimpansees zijn geadopteerd door Nederlandse donateurs: Afrika, Tumbo, Nakuu, Baluku, Leo, Eddy, Connie, Megan, Ikuru, Sally, Asega, Baron, Nkumwa, Bolly en Nan.

Opvangcentrum Chimp Eden, Zuid-Afrika

Hoewel er van nature geen chimpansees in het wild leven in Zuid-Afrika, speelt het land een belangrijke rol in de internationale illegale handel in wilde dieren. Zuid-Afrika fungeert regelmatig als doorvoerland voor wilde dieren die vanuit andere Afrikaanse landen worden verhandeld.

Sinds 2006 vangt het Jane Goodall Institute South Africa daarom geredde chimpansees op in Chimp Eden, een gespecialiseerd opvangcentrum in de buurt van Nelspruit. Hier vinden chimpansees een veilig onderkomen nadat ze in beslag zijn genomen door politie- en opsporingsdiensten, vaak uit schrijnende omstandigheden zoals de illegale handel, circussen, privébezit of nachtclubs. Veel van deze dieren zijn ernstig getraumatiseerd en hebben intensieve zorg en een beschermde leefomgeving nodig. Chimp Eden biedt deze chimpansees een nieuwe start, met professionele zorg en zoveel mogelijk ruimte om natuurlijk gedrag te vertonen.

Zonder opvangcentra zoals Chimp Eden zijn overheden vaak niet in staat om daadwerkelijk op te treden tegen illegale handel, omdat er simpelweg geen geschikte plek is om de dieren op te vangen. De aanwezigheid van Chimp Eden in Zuid-Afrika is dan ook van cruciaal belang voor effectieve wetshandhaving en de bescherming van deze bedreigde soort.

Naast de rol als opvangcentrum fungeert het ook als educatief en toeristisch centrum. Het opvangcentrum ontvangt dagelijks scholieren, toeristen en andere bezoekers. Bovendien wordt er een onderwijsprogramma aangeboden waarbij kinderen uit de omliggende dorpen leren over chimpansees en duurzaamheid.

In 2024 heeft Chimp Eden haar inzet voortgezet om een veilig toevluchtsoord te bieden voor geredde chimpansees. Het opvangcentrum richt zich op de zorg voor 33 chimpansees, waarbij zowel hun fysieke als emotionele welzijn centraal staat. Daarnaast blijft Chimp Eden haar educatieve programma's versterken om bewustzijn te creëren over de bedreigde situatie van chimpansees in het wild en het belang van natuurbescherming.

IN CIJFERS

- ♥ Opvang van 33 chimpansees
- ♥ 3 verschillende chimpansee groepen
- ♥ Joao (80) is de oudste chimpansee en de jongste is Amari (6)
- ♥ Iedere chimpansee krijgt elke 18 maanden een volledig medisch onderzoek
- ♥ Het team bestaat uit 1 Manager Primaatverzorging, 1 assistent, 1 hoofdverzorger, 5 verzorgers, 1 algemene klusjesman, 1 tuinman, 4 gekwalificeerde tourgidsen en 1 Roots & Shoots coördinator
- ♥ Het opvangcentrum wordt maandelijks bezocht door ongeveer 500 tot 800 bezoekers

Een groot deel van het voedsel voor de chimpansees wordt gedoneerd door lokale boeren en supermarkten, maar dit wordt aangevuld om te zorgen voor de juiste balans van fruit en groenten in hun dagelijkse dieet. Sommige chimpansees hebben medische problemen en krijgen supplementen en vitamines. Enkele chimpansees lijden aan artritis en een aantal vrouwtjes heeft schildklierproblemen. De gezondheidscontroles worden uitgevoerd door een team van dierenartsen en studenten Diergeneeskunde van het Onderstepoort Veterinary Institute. Iedere chimpansee krijgt om de 18 maanden een volledige medische check-up.

Ondanks de voortdurende uitdagingen, evenals beperkte financiering en middelen, blijft Chimp Eden zich onvermoeibaar inzetten voor haar missie: chimpansees opvangen, hun welzijn bevorderen, bijdragen aan de bestrijding van illegale handel in wilde dieren en klaarstaan voor de opvang van nieuwe geredde chimpansees.

Donaties blijven van essentieel belang voor het voortbestaan van Chimp Eden. In 2024 hebben wij geen specifieke donaties aan Chimp Eden kunnen verstrekken, maar we hopen in 2025 weer financiële steun te kunnen bieden voor de noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden en voor het continueren van de zorg voor de chimpansees, inclusief voeding, medische zorg en ondersteuning voor het personeel.

Opvangcentrum Tchimpounga, Republiek Congo

In de Republiek Congo ondersteunen we het opvangcentrum in het Tchimpounga Nature Reserve. Tchimpounga beslaat 129.000 hectare en bestaat uit zowel regenwoud als savanne. Net als op Ngamba Island worden hier chimpansees opgevangen die zijn gered uit de handen van stropers, handelaren of mensen die chimpansees illegaal als huisdier houden.

Tchimpounga biedt al meer dan 30 jaar een veilige haven aan verweesde en mishandelde chimpansees. Het opvangcentrum werd in 1992 opgericht door Dr. Jane Goodall en is inmiddels uitgegroeid tot het grootste opvangcentrum voor chimpansees in Afrika. De chimpansees worden verzorgd in het hoofdreservaat, evenals op drie beboste eilanden Tchibebe, Tchindzoulou en Ngombe, die zorgvuldig zijn gekozen vanwege de natuurlijke bescherming die ze bieden. De ongerepte bossen van deze eilanden leveren een overvloed aan voedsel en leefgebied, wat de chimpansees een gezond en veilig leven in een semi-wilde omgeving biedt.

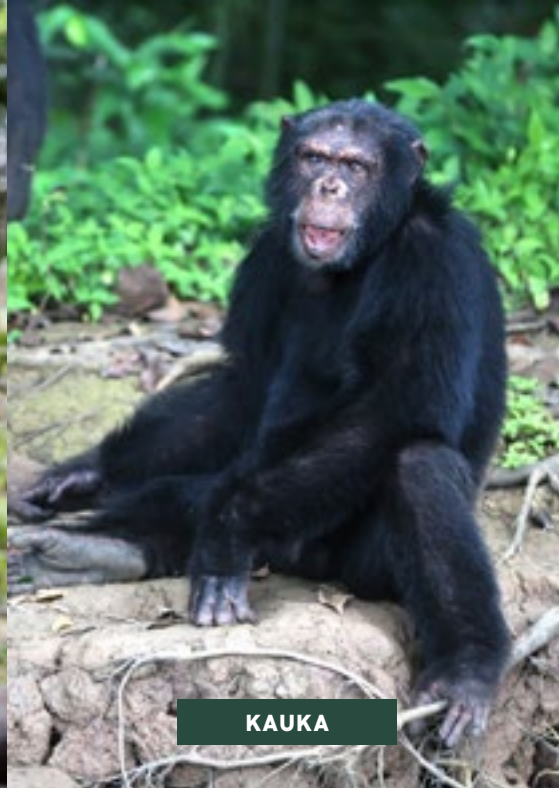
De park rangers van Tchimpounga zijn dag en nacht actief in het gebied om de natuur te beschermen en illegale activiteiten te voorkomen. Ze patrouilleren te voet en met de boot, controleren voertuigen en letten goed op bezoekers om ervoor te zorgen dat de regels worden nageleefd. Een belangrijke taak van de rangers is het verwijderen van illegale vallen in de bossen en rivieren. In het eerste kwartaal van 2024 vonden ze 64 vallen, een daling ten opzichte van 131 in het laatste kwartaal van 2023. Toch komen de rangers steeds vaker activiteiten tegen die te maken hebben met de illegale productie van houtskool. Dit vormt een groot probleem, aangezien het maken van houtskool veel bomen kost. In het eerste kwartaal van 2024 ontdekten de rangers 11 houtskoolkampen; meer dan twee keer zoveel als in het kwartaal ervoor.

Het dagelijks aanleveren van vers voedsel voor de chimpansees is een logistieke uitdaging. Dankzij een efficiënt transportsysteem over het water en een hechte samenwerking met lokale boeren, lukt het de verzorgers toch om elke dag vers fruit en groenten te bezorgen – een mooi voorbeeld van hoe dierwelzijn en lokale samenwerking hand in hand gaan.

LEMBA

KAUKA

MAAK KENNIS MET CHIMPS KAUKA EN LEMBA

Chimpansee **Lemba** heeft zich, ondanks haar beperking als gevolg van polio, opmerkelijk goed aangepast. Ze beweegt zich met indrukwekkende behendigheid en balans door haar verblijf, klimt moeiteloos op hoge structuren en verplaatst zich vlot tussen verschillende niveaus; een duidelijk bewijs van haar aanpassingsvermogen. Lemba onderhoudt daarnaast sterke sociale banden met haar metgezellen Januario en Jose, en toont een opvallend vermogen tot samenwerking en zorg. Haar gedrag onderstreept de sociale en empathische aard van chimpansees.

Chimpansee **Kauka** is een sterk en dominant mannetje dat graag zijn kracht tentoonstelt door grote takken te slepen en in het water te gooien. Dit gedrag is niet alleen een bewijs van zijn fysieke kracht, maar ook van zijn sociale positie binnen de groep. Het laat zien hoe chimpansees hun kracht gebruiken om respect af te dwingen en hun status te behouden. Dit fascinerende gedrag benadrukt de sociale interacties van chimpansees en hoe ze zich verhouden tot hun omgeving.

Geen twee chimpansees zijn hetzelfde. Het personeel houdt nauwlettend toezicht op de gezondheid, het gedrag en de persoonlijkheid van elk individu. Voor iedere chimpansee wordt een individueel zorgplan opgesteld om hun welzijn te waarborgen – des te belangrijker omdat zij leven in groepen met soortgenoten die doorgaans geen familie van elkaar zijn.

In de Republiek Congo is armoede een van de belangrijkste oorzaken van de illegale handel in bushmeat en huisdieren, waarbij mensen stropen om in hun levensonderhoud te voorzien. Het Jane Goodall Institute werkt actief mee aan het voorkomen van stroperij door alternatieve inkomstenbronnen te bieden. Zo heeft Tchimpounga bijna 100 lokale medewerkers in dienst en genereert het opvangcentrum jaarlijks bijna \$ 300.000 aan inkomsten voor lokale boeren door fruit en groenten bij hen in te kopen. Dit gebeurt voornamelijk via de coöperatieve dorpsmarkt, waar 70% van de verkopers vrouw is.

Het Tchimpounga Sanctuary heeft in totaal 86 personeelsleden bestaande uit 10 dierenartsen, 65 verzorgers en 11 medewerkers, inclusief ondersteunend personeel dat zich richt op reparaties en onderhoud van apparatuur, gebouwen, voertuigen, boten en omheiningen voor de veiligheid. Er worden 157 chimpansees verzorgd, waaronder Mbolo, een chimpansee die in 2023 verlamd raakte en gespecialiseerde zorg ontvangt, en Patricia, een jonge chimpansee die in januari in Noord-Congo onder schrijnende omstandigheden werd gered, nadat ze moederloos was achtergelaten – vermoedelijk als gevolg van stroperij.

In 2024 bood het Tchimpounga opvangcentrum niet alleen onderdak aan chimpansees, maar ook aan andere bedreigde diersoorten. Zo werden onder meer negen meerkatten van zes verschillende soorten, mandrillen, schubdieren, vogels en reptielen opgevangen en zorgvuldig verzorgd. Door intensieve begeleiding en het vormen van sociale groepen worden deze dieren voorbereid op een mogelijke terugkeer naar het wild.

Vier van de opgevangen meerkatten – waaronder de jonge Carols en Sasha – maken kans om te worden herplaatst in het Konkouati-Douli National Park. Een andere groep wordt voorbereid op vrijlating in het Lesio-Louna-reservaat. Het succes van eerdere herintroducties, zoals vier meerkatten die in 2022 werden vrijgelaten, toont aan dat deze aanpak vruchten afwerpt.

Alleen al in het eerste kwartaal van 2024 werden 34 grijze roodstaartpapegaaien, 4 witbuikschubdieren, 1 visarend en diverse andere diersoorten succesvol uitgezet in hun natuurlijke leefomgeving. Daarnaast bereidt het team momenteel een nieuwe groep dieren voor op vrijlating, waaronder 2 jonge gestreepte jakhalzen, 15 mandrillen en 8 andere apensoorten. Dankzij de toewijding en expertise van het opvangcentrum krijgen al deze dieren een tweede kans op een vrij en veilig leven in het wild. Daarnaast wordt in Tchimpounga samengewerkt met speciaal getrainde speurhonden die voertuigen en bagage controleren op de aanwezigheid van dieren en munitie – een belangrijke stap in de strijd tegen illegale handel en stroperij.

Donaties worden voornamelijk besteed aan voedsel, dierenartskosten, reparaties en onderhoud van gebouwen en omheiningen, en gezondheidscontroles. Zo is er een nieuwe behuizing voor de mandrillen gebouwd, waarmee veiligere integraties in bestaande groepen en scheidingen mogelijk zijn. Ook de omheiningen van de chimpanseeverblijven vereisen regelmatig onderhoud, aangezien ze door het vochtige klimaat snel kunnen roesten en verzwakken.

In 2024 heeft Tchimpounga vier jonge chimpansees en een baby-gorilla verwelkomd in het opvangcentrum. Ze kregen de namen Patricia, Mouyondzi, Djambala, Ada en Mozambique. Dat deze jonge dieren gered zijn en niet zijn verdwenen in de illegale handel in wilde dieren, is te danken aan de decennialange, vastberaden inzet van vele organisaties en betrokken instellingen wereldwijd. Tchimpounga speelt hierin een cruciale rol, en we zijn trots dat we op deze manier bijdragen aan een betere toekomst voor dieren in nood.

Wij zijn onze adoptanten van chimpansee Covid en alle andere chimpansees in ons opvangcentrum enorm dankbaar, evenals het Apenheul Natuurbehoudfonds voor hun waardevolle steun aan de meerkatten.

IN CIJFERS

- ♥ 158 chimpansees opgevangen in Tchimpounga
- ♥ 3 verschillende chimpansee groepen
- ♥ 4 nieuwe jonge chimpansees en 1 baby-gorilla vonden in 2024 een nieuw thuis in Tchimpounga
- ♥ 34 papegaaien, 4 schubdieren, 1 visarend en andere dieren zijn succesvol uitgezet in het wild
- ♥ Het team bestaat uit 10 dierenartsen, 65 verzorgers en 11 medewerkers, inclusief ondersteunend personeel
- ♥ Chimpansees door Nederlandse donateurs geadopteerd: Kauka, Gizmo, Lemba, Jeje, Anzac, Mambou, Petit Prince, Kudia, Mbebo, Moboulou, Timi en Covid

EEN NIEUWE TOEKOMST VOOR MOZAMBIQUE, DE GEREDDE BABY-GORILLA

In 2024 verwelkomde Tchimpounga een bijzondere bewoner: de baby-gorilla Mozambique. Deze Westelijke laaglandgorilla werd gered uit de illegale wildlife-handel in Mozambique, waar ze in een zeer kwetsbare situatie werd aangetroffen. Dankzij de snelle samenwerking tussen lokale en internationale partners, waaronder overheden en natuurbehoudsorganisaties, werd Mozambique veilig overgebracht naar Tchimpounga voor onmiddellijke zorg. Het jonge dier, tussen de 6 en 12 maanden oud, werd in goede gezondheid aangetroffen, maar vertoonde tekenen van

fysieke en psychologische trauma's door de omstandigheden waarin ze zich bevond.

Mozambique, ook wel liefdevol 'ZZ' genoemd ontvangt nu intensieve zorg van het ervaren team van Tchimpounga, onder leiding van Dr. Rebeca Atencia. Het team werkt nauw samen om haar herstel te bevorderen, zodat ze in de toekomst op een veilige en verantwoorde manier kan opgroeien. Voor de zorg van Mozambique kwam Antoinette, een ervaren verzorger van jonge chimpansees, speciaal terug uit haar pensioen. Als toegewijde pleegmoeder biedt ze Mozambique de aandacht en liefde die ze zo hard nodig heeft.

Mozambique is inmiddels stabiel, eet goed en laat een levendige, vrolijke persoonlijkheid zien. De komende twee jaar blijft ze onder de zorg van het deskundige team van Tchimpounga, waarna ze wordt overgebracht naar een opvanglocatie waar ze kan opgroeien tussen soortgenoten. Na haar quarantaineperiode zal ze geleidelijk worden geïntroduceerd bij andere gorilla's en chimpanseevrienden met een vergelijkbare achtergrond. Het verhaal van Mozambique onderstreept het belang van de voortdurende strijd tegen illegale handel in wilde dieren. Tegelijk laat het zien hoe cruciaal het is om geredde dieren een tweede kans te geven op een gezond, veilig en sociaal leven.

KIVULI & RANGER ARSÈNE: EEN KRACHTIG TEAM IN DE STRIJD TEGEN ILLEGALE DIERENHANDEL

Bij het Jane Goodall Institute spelen speciaal opgeleide speurhonden een cruciale rol in de strijd tegen de illegale handel in wilde dieren; een van de grootste bedreigingen voor zowel de natuur als de lokale gemeenschappen in de Republiek Congo. Deze illegale handel ondermijnt ecosystemen, draagt bij aan gewapende criminaliteit en ontnemt gemeenschappen belangrijke natuurlijke hulpbronnen. In dit programma werken de honden samen met getrainde rangers, zoals Arsène, om verboden voorwerpen zoals wapens, munitie en sporen van illegale dierenhandel op te sporen. Deze samenwerking draagt bij aan de bescherming van Tchimpounga

en de omliggende gebieden, en helpt om toekomstige dreigingen te voorkomen.

Kivuli, een van de speurhonden in het programma, is een essentieel lid van het team. Samen met zijn trainer Arsène heeft Kivuli bewezen een betrouwbare en onmisbare partner te zijn in de strijd tegen de illegale handel. Dagelijks bouwen zij samen aan een vertrouwensband, die hen in staat stelt efficiënt en effectief te opereren. Het werk van de speurhonden en hun trainers is van onschatbare waarde voor het Jane Goodall Institute, zowel voor de bescherming van dieren als voor het versterken van de veiligheid van de lokale gemeenschappen.

**"We need the green trees.
We need the sky. We need the birds.
We need to feel part of them."**

DR. JANE GOODALL

Herbebossing

Door het planten van bomen en groene corridors te creëren die versnipperde leefgebieden met elkaar verbinden, vergroten we de overlevingskansen van chimpansees en andere diersoorten aanzienlijk. In het westen van Tanzania zijn chimpansee-populaties nu zó geïsoleerd geraakt van elkaar, dat er nauwelijks nog genetische uitwisseling plaatsvindt. Dit vergroot het risico op inteelt, wat kan leiden tot een afname in genetische diversiteit en daardoor tot zwakkere, minder weerbare populaties.

De corridor van Tanzania richting Burundi speelt hierin een cruciale rol. Deze groene verbindingszone zou het mogelijk maken dat groepen chimpansees weer natuurlijk contact kunnen maken over landsgrenzen heen, wat essentieel is voor hun gezondheid, voortplanting en langetermijnoverleving. Waar er in 1960 naar schatting nog 1,5 tot 2 miljoen chimpansees in het wild leefden, zijn dat er vandaag de dag nog slechts zo'n 150.000 tot 200.000. Deze dramatische afname onderstreept hoe belangrijk het is om versnippering van hun leefgebied tegen te gaan.

Dankzij de projecten die wij ondersteunen, worden jaarlijks honderdduizenden bomen geplant en bestaande bossen actief beschermd. Dit draagt direct bij aan het herstel van ecosystemen én aan het veiligstellen van de toekomst voor wilde chimpansees.

BESCHERMING VAN BOSSEN

Chimpansees kunnen alleen blijven voortbestaan als hun leefgebieden groot genoeg zijn.

NIEUWE BOMEN

Met de aanplant van nieuwe bomen groeit het leefgebied van de chimpansees.

HET IDEEAAL

Een gezonde planeet waarin mens, dier en natuur in harmonie samenleven en ieder individu het verschil maakt.

Gombe National Park, Tanzania

In Tanzania leven nog ongeveer 2.500 chimpansees in het wild, maar hun leefgebied wordt steeds meer bedreigd door ontbossing. Door de groeiende bevolking neemt de vraag naar land, hout en landbouwgrond toe. Om de ontbossing tegen te gaan en het leefgebied van de chimpansees uit te breiden, planten we samen met de lokale gemeenschap nieuw bos rondom het Gombe National Park. Sinds 2018 hebben we ruim 3,18 miljoen bomen geplant en vijf heuvels volledig opnieuw bebost.

De regio rondom Gombe was voorheen een groen gebied, maar heeft zwaar te lijden gehad onder menselijke invloeden, waardoor het tot voor kort bestond uit kale, dorre heuvels. Dit heeft geleid tot een aanzienlijk verlies aan biodiversiteit en het verdwijnen van leefgebieden voor talloze unieke soorten die ecologisch van groot belang zijn, waaronder de chimpansee.

Het bosaanplantproject richt zich op het planten van snelgroeiende bomen rondom huizen, akkers, scholen en dorpen. Het hout van deze bomen kan gebruikt worden voor brandhout, zodat er geen bomen gekapt hoeven te worden in de bossen op de heuvels waar de chimpansees leven. Daarnaast worden de heuvels herbepplant met inheemse bomen om groene corridors te creëren, waarmee het leefgebied van de chimpansees wordt vergroot.

In de afgelopen vijf jaar zijn in twintig scholen boomkwekerijen opgezet om voldoende zaailingen te genereren. Deze kwekerijen produceren honderdduizenden stekjes die worden aangeplant in de omgeving van scholen en dorpen. Dit initiatief wordt geleid door jongeren van het Roots & Shoots-programma. De opbrengst van de verkoop van een derde van de gekweekte bomen komt ten goede aan de lokale gemeenschappen, wat bijdraagt aan hun welvaart.

Om bosbranden in deze kwetsbare gebieden te voorkomen, zijn brandgangen aangelegd en zijn leerlingen uitgerust met kennis over het voorkomen van bosbranden. Bovendien hebben 10 scholen hun eigen boomkwekerijen opgericht en bomen geplant op hun schoolterreinen.

IN CIJFERS (2019–2024)

- ♥ 3,18 miljoen bomen geplant
- ♥ Herbebossing in 22 dorpen, gericht op herstel van biodiversiteit en het tegengaan van ontbossing rond Gombe Stream National Park
- ♥ 4.509 hectare land onder natuurbescherming. Waarvan op 2,689 ha bomen geplant zijn, 1195 ha duurzaam beheerd wordt voor landbouw en 624 ha anderszinds is hersteld en beschermd
- ♥ 30 boomkwekerijen opgezet, 10 in dorpen en 20 op scholen. In 2024 goed voor ruim 464.000 jonge bomen
- ♥ 30 scholen betrokken via Roots & Shoots
- ♥ Jongeren leerden over natuurbehoud, namen deel aan excursies en plantten samen 8.850 bomen
- ♥ 39 boeren opgeleid als 'champions', getraind in duurzame landbouw, natuurlijke regeneratie en bijenteelt – als lokale rolmodellen voor klimaatslim landgebruik.
- ♥ 45 bijenkorven uitgereikt als beloning voor best presterende boeren, als stimulans voor milieuvriendelijke inkomensbronnen en bescherming van herstellende natuur.
- ♥ 56 hectare heuvelgebied vrijwillig hersteld via natuurlijke regeneratie
- ♥ Boeren stelden eigen land beschikbaar voor het terugbrengen van bos en biodiversiteit

De genoemde resultaten zijn gerealiseerd gedurende de vijfjarige projectperiode van 2019 tot 2024.

Met deze verschillende initiatieven helpen we de regio rondom Gombe en de lokale gemeenschappen op weg naar een duurzamere toekomst. Door lokale gemeenschappen te ondersteunen bij het beheren van hun eigen bossen en bewustwording over het milieu te bevorderen, draagt het project bij aan belangrijke inspanningen om koolstof op te slaan. Dit is goed voor zowel het lokale ecosysteem als de wereldwijde strijd tegen klimaatverandering.

In de eerste helft van 2024 is er aanzienlijke vooruitgang geboekt met het planten van bomen en het herstellen van de chimpanseehabitat. Er zijn 9 boomkwekerijen opgezet in de regio's rond het oevergebied van het Gombe-meer, een gebied dat van groot belang is voor de chimpansees die hier leven. Deze kwekerijen produceren zaailingen (jonge boompjes) die de omliggende gemeenschappen gebruiken om hun grond te herstellen en het bos rond de chimpansees te vernieuwen.

Er zijn in 2024 maar liefst 464.000 zaailingen geproduceerd in de dorpen van de regio Kigoma. Door bomen te planten langs percelen, houtwallen en contourbeplanting wordt niet alleen het milieu hersteld, maar worden ook de gewassen van de boeren beschermd tegen erosie. Deze bomen herstellen leefgebieden, bieden schaduw en voorzien in een duurzame bron van brandhout en bouwmaterialen, wat verdere ontbossing voorkomt. De zaailingen helpen niet alleen bij het herstel van het bos, maar dragen ook bij aan de welvaart van de gemeenschap. Boeren krijgen de kans om meer bomen te planten, waardoor de druk op het omliggende bos vermindert.

Roots & Shoots: jongeren maken impact

De jongeren die deelnemen aan de Roots & Shoots-projecten spelen een cruciale rol in de bescherming van de aanplant op de heuvels. Ze begrijpen het belang van deze initiatieven en overtuigen andere dorpsbewoners van de noodzaak om mee te helpen. Door hun opgedane kennis door te geven en excursies te organiseren naar de herstelde bossen, kunnen zij anderen laten zien hoe deze herstelprojecten bijdragen aan biodiversiteit en een duurzame toekomst.

Er is echter nog steeds extra steun nodig om de resterende 22 dorpen rondom de chimpansee-leefgebieden te bereiken. Bovendien is er behoefte aan een verdere uitbreiding van natuurbeschermingseducatie in de lokale gemeenschappen, gecombineerd met de levering van schone kookenergie-oplossingen. Het gebruik van traditionele kookmethoden, zoals het koken op open vuur met hout of houtskool, draagt bij aan ontbossing, wat de leefgebieden van de chimpansees verder bedreigt. Het bieden van

schone kookenergie-oplossingen helpt niet alleen de gezondheid van de dorpsbewoners te verbeteren, maar draagt ook bij aan het verminderen van de druk op de omliggende bossen, waardoor de bescherming van de chimpansee-populaties wordt versterkt. Daarnaast is er een dringende behoefte aan alternatieve inkomstenbronnen voor de gemeenschappen.

Klimaatverandering verscherpt de onvoorspelbare weersomstandigheden, waardoor de noodzaak om dorpen en scholen te ondersteunen bij het verkrijgen van water voor de kwekerijen tijdens de lange droge seizoenen nog urgenter wordt. Samen kunnen we de toekomst van de chimpansees en hun leefgebied veiligstellen. We zetten mooie stappen en willen deze vooruitgang samen blijven voortzetten.

Het bosaanplantproject in West-Tanzania wordt mede mogelijk gemaakt door onze partner Greenchoice. Ook DierenPark Amersfoort en Explore Tanzania hebben zich verbonden aan dit initiatief en zetten zich gezamenlijk in voor de aanplant van bomen.

DE NIEUWE GENERATIE ALS BESCHERMERS VAN DE NATUUR

Ook in dit project is educatie essentieel voor het succes op lange termijn. Door lokale jongeren actief te betrekken bij het planten van de bomen, leren ze hoe belangrijk het is om de natuur te beschermen. In 2024 werden op 10 scholen in West-Tanzania kwekerijen opgezet en werden meer dan 4.600 bomen geplant. De kinderen zorgden voor de bomen van begin tot eind: van het voorbereiden van de grond tot het planten en onderhouden.

Deze jongeren leren zo niet alleen over natuurbehoud, maar krijgen ook de kans om zelf bij te dragen aan het herstel van hun omgeving. Dit inspireert hen om later zelf voor de natuur te zorgen en andere mensen in hun gemeenschap aan te moedigen hetzelfde te doen, waarmee ze hopelijk een nieuwe generatie natuurbeschermers inspireren.

Agroforestry

Democratische Republiek Congo

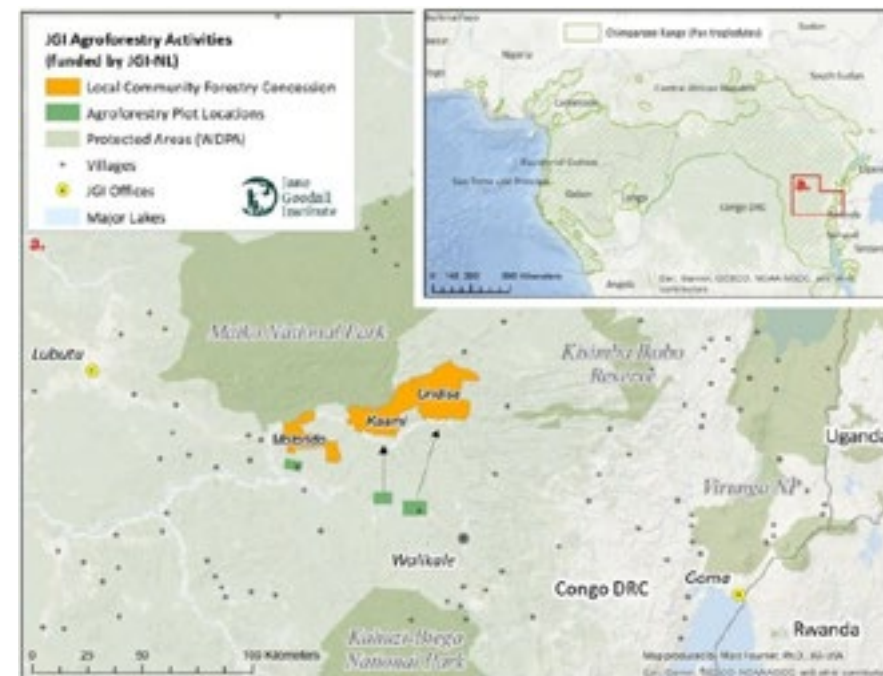
Net als in veel andere landen wordt in de Democratische Republiek Congo (DRC) ook veel oerbos gekapt om landbouwgrond te creëren. Om de bossen te beschermen en de lokale gemeenschappen te ondersteunen, heeft het Jane Goodall Institute agroforestry-projecten opgezet. Hiermee stimuleren we gemeenschappen rondom bosreservaten om hun landbouw op een duurzamere manier te bedrijven, zodat het leefgebied van chimpansees en gorilla's behouden blijft. Lokale Roots & Shoots-groepen spelen een cruciale rol als lokale ambassadeurs voor natuurbehoud.

In 2021 zijn in North Kivu, in het oosten van DRC, op drie verschillende locaties boslandbouwprojecten gestart. De gebieden Motodo, Kaami en Undisa in Noord-Kivu grenzen direct aan leefgebieden van belangrijke chimpanseepopulaties. Deze locaties maken deel uit van het 'Great Ape Conservation Action Plan', een plan dat is ontwikkeld om zowel de gorilla als de oostelijke chimpansee in de regio te beschermen. In de eerste fase van het project werd veel aandacht besteed aan de rol van de lokale gemeenschappen. De nadruk lag in eerste instantie op het betrekken van lokale autoriteiten en leiders door het organiseren van focusgroepen. Door het inventariseren van de aanwezige plantensoorten konden de juiste gewassen en inheemse boomsoorten worden gekozen om het project te starten. Lokale boeren volgden trainingen om met de nieuwe werkwijze aan de slag te gaan, en kaalgekapte stukken grond werden opnieuw aangeplant met jonge bomen.

Sinds 2011 coördineert het Jane Goodall Institute het multi-stakeholderconsortium Ushiriki, dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van het IUCN Conservation Action Plan (CAP) voor de bescherming van Grauer's gorilla's en chimpansees in Oostelijk Congo (DRC). Ushiriki betekent 'unie' of 'samenwerking' in het KiSwahili; een passende naam voor een netwerk van meer dan 20 actieve partners die hun krachten bundelen in een gebied van 268.800 km², verspreid over vijf provincies. Deze brede samenwerking is essentieel om duurzame bescherming van mensapen en hun leefgebied in deze regio te realiseren.

Het project is gebaseerd op een duidelijke Theory of Change, die in vier stappen wordt uitgevoerd:

1. **Bewustwording creëren:** lokale gemeenschappen worden zich bewust van de voordelen van duurzaam beheer van hun natuurlijke hulpbronnen, waaronder bosconcessies en agrarische landschappen die in handen zijn van de gemeenschappen zelf.
2. **Versterken van lokaal leiderschap:** er worden rechtvaardige, lokaal geleide bestuursstructuren versterkt en operationeel gemaakt, zodat gemeenschappen effectief kunnen bijdragen aan hun eigen ontwikkeling.
3. **Markten ontwikkelen:** er ontstaan markten voor diverse producten, wat leidt tot verbetering van de levensomstandigheden van de lokale bevolking.
4. **Biodiversiteit beschermen:** door deze stappen wordt de biodiversiteit van Grauer-gorilla's en chimpansees, evenals hun leefgebieden, beschermd en versterkt.

Deze holistische benadering zorgt ervoor dat zowel de gemeenschappen als de natuur op de lange termijn profiteren, wat bijdraagt aan een duurzame toekomst voor mens, dier en natuur.

De lokale boeren hebben met eigen ogen kunnen zien dat de opbrengst toeneemt door bomen te laten staan en te werken in harmonie met de natuur. Een van de grootste uitdagingen in de regio is de infrastructuur, die aanzienlijk verschilt van die in Nederland, waar we gewend zijn aan goed onderhouden wegen. In DRC is het een enorme opgave om landbouwproducten effectief op de markt te krijgen. Het Jane Goodall Institute Congo werkt hard aan oplossingen om deze situatie te verbeteren. In de tussentijd stellen zij hun eigen voertuigen beschikbaar om het transport van opbrengsten te ondersteunen en de lokale gemeenschappen te helpen.

Na de voorbereidende werkzaamheden zijn er in 2024 belangrijke stappen gezet:

- Het terrein reinigen en ploegen
- 30 hectare maïs en cassave zaaien
- Schuren bouwen voor kleinvee
- Vaste gewassen planten en verdere ontwikkeling op 70 hectare
- Installatie van verwerkingsunits voor maïs en cassave
- Technische ondersteuning en capaciteitsopbouw voor het management
- Studie van de waardeketen en marketing

Het Agroforestry project is mede mogelijk gemaakt door de steun van het Otterfonds en onze donateurs. De resultaten zijn veelbelovend. Daarom zoeken we aanvullende financiering om het project voort te zetten en verder op te schalen. Meer weten? Mail ons via info@janegoodall.nl.

WAT IS BOSLANDBOUW?

Boslandbouw (agroforestry) combineert bosbeheer en landbouw. Het is een duurzame benadering van landgebruik waarbij gewassen, bomen en planten op hetzelfde stuk grond worden verbouwd. Op deze manier wordt natuur zoveel mogelijk behouden of hersteld, terwijl het land ook voor landbouw wordt gebruikt.

Deze programma's stellen de lokale bevolking in staat om op een duurzame manier in hun levensonderhoud te voorzien, zonder afhankelijk te zijn van de jacht op beschermde diersoorten zoals de chimpansee. Het bevordert de biodiversiteit, verbetert de bodemkwaliteit, verhoogt de opbrengst en helpt het water vast te houden. Door deze landbouwtechniek – die natuurlijke ecosystemen nabootst en voedsel produceert te midden van biodiversiteit – te omarmen, kunnen we voorkomen dat boeren voortdurend moeten zoeken naar nieuwe stukken oerbos om te ontginnen, omdat hun eerdere percelen uitgeput zijn.

IN CIJFERS

- ♥ Het Jane Goodall Institute zet zich sinds 2005 in voor de bescherming van een belangrijk chimpanseeleefgebied in het oosten van DRC.
- ♥ Sinds 2011 coördineert het Jane Goodall Institute het overkoepelende consortium 'Ushiriki', dat bestaat uit 20 natuurbeschermingspartners. Het Agroforestry-project maakt hier onderdeel van uit.
- ♥ Het consortium is actief in een uitgestrekt bosgebied van 270.000 km².
- ♥ 70 hectare land beschikbaar gesteld door gemeenschappen voor boslandbouw
- ♥ 15 hectare maïs en 15 hectare cassave verbouwd; 7.650 kg maïs geoogst
- ♥ 3 trainingen over duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen
- ♥ 64 focusgroepen en 153 getrainde deelnemers (waarvan 51 vrouwen) in klimaatslimme landbouw
- ♥ Eerste marktverkenning uitgevoerd in Walikale

Wetenschappelijk onderzoek

In Tanzania wordt het langstlopende primatenonderzoek ter wereld uitgevoerd, gestart in 1960 door Jane Goodall in het Gombe National Park. Hier ontdekte zij als eerste dat chimpansees gereedschap maken en gebruiken, iets wat tot die tijd alleen aan mensen werd toegeschreven. Deze ontdekking wordt nog steeds gezien als een van de grootste wetenschappelijke doorbraken van de 20e eeuw.

Gombe Stream Research Center, Tanzania

Het Gombe Stream Research Centre (GSRC) ontvangt nog steeds onderzoekers uit de hele wereld die chimpansees bestuderen en zo in de voetsporen van Jane Goodall treden. In de loop der jaren zijn er meer dan 300 onderzoeken uitgevoerd en gepubliceerd door gerenommeerde wetenschappers. Door steeds meer inzicht te krijgen in het gedrag en de leefwijze van chimpansees, kunnen we deze bijzondere dieren beter beschermen. Daarom ondersteunt JGI jaarlijks diverse onderzoeksprojecten die belangrijke data en nieuwe wetenschappelijke inzichten opleveren, waarmee we het baanbrekende werk van Jane voortzetten.

Het onderzoekscentrum ligt 22 km ten noorden van de stad Kigoma in het Gombe National Park. Zonne-energie speelt een cruciale rol in het onderzoek naar chimpansees. Het onderzoeksteam is namelijk volledig afhankelijk van deze duurzame energiebron om essentiële apparatuur van stroom te voorzien, zoals computers, radio's en GPS-apparaten, die nodig zijn voor dataverzameling en rapportages na veldwerk.

“Het opladen van onze apparatuur is essentieel voor ons dagelijks onderzoek. Zonder deze energiebron zijn we afhankelijk van de generator voor stroom. Hoewel we veel andere behoeften hebben, voelen we dat deze kwestie urgent is, omdat het direct invloed heeft op onze onderzoeksactiviteiten.”

DEUS CYPRIAN MJUNGU, GSRC ONDERZOEKER

Zonder betrouwbare verlichting en GPS-systemen zou het niet mogelijk zijn om het onderzoek voort te zetten, met name in de avonduren wanneer de data geanalyseerd en gerapporteerd moet worden. Bovendien wordt het gebruik van generatoren bewust ontmoedigd vanwege de vervuiling die ze veroorzaken, zoals rook en lawaai, wat niet alleen schadelijk is voor het milieu, maar ook de kwaliteit van het onderzoek zou kunnen verstoren. Zonne-energie biedt een duurzame en efficiënte oplossing om het onderzoek in Gombe mogelijk te maken, terwijl het tegelijkertijd het milieu beschermt.

In 2024 ontving het centrum financiële steun van JGI Nederland om het bestaande zonne-energiesysteem te verbeteren. Dankzij deze bijdrage konden zij extra zonnepanelen installeren en oude batterijen vervangen door nieuwe, voor zowel het laboratorium als de kantoren. De werkzaamheden, die begonnen in augustus, werden in november afgerond. Het zonne-energiesysteem werd uitgebreid van 8400 Watt naar 15.900 Watt. Deze upgrade zorgt voor een betrouwbare stroomvoorziening voor onder andere de koelinstallaties voor monsteropslag, laboratoriumapparatuur en het opladen van data-apparaten zoals GPS-apparaten, radio's, computers en camera's. De extra opgewekte energie wordt nu ook gebruikt voor de verlichting van het personeelshuis en het recreatiecentrum.

De realisatie van de zonnepanelen is mede mogelijk gemaakt door Stichting Wildlife, Stichting Huijskes-van Doorne Fonds en onze donateurs.

IN CIJFERS

- ♥ Het langstlopende primatenonderzoek ter wereld, gestart door Jane Goodall in 1960, loopt al 64 jaar in 2024
- ♥ Het onderzoekscentrum ondersteunt meer dan 300 uitgevoerde en gepubliceerde onderzoeken door gerenommeerde wetenschappers
- ♥ Het aantal zonnepanelen werd verhoogd van 8400 Watt naar 15.900 Watt
- ♥ 24 oude batterijen werden vervangen door 2 nieuwe krachtige lithiumbatterijen

HOOFDSTUK 3

Roots & Shoots

"It's so important for young people to believe that they have the power to change the world."

Jane Goodall's Roots & Shoots

De enorme energie, het enthousiasme en de toewijding van jongeren vormen voor Jane Goodall een belangrijke bron van hoop. Vanuit die overtuiging richtte zij het jongerenprogramma Roots & Shoots op, dat inmiddels uitgegroeid is tot een wereldwijde beweging die actief is in meer dan 60 landen. Jongeren kiezen hun eigen projecten, die lokaal, haalbaar en zichtbaar zijn. Of het nu gaat om het planten van bomen, het opruimen van zwerfafval of het aanleggen van een moestuin: met hun inzet maken ze een tastbaar verschil in hun eigen omgeving én inspireren ze anderen om ook in actie te komen. In 2024 vierde Jane's Roots & Shoots-programma haar 33-jarig bestaan.

Roots & Shoots werd in 1991 opgericht in Tanzania, waar het programma ooit is gestart door Jane en een groepje enthousiaste leerlingen. Sindsdien spelen jongeren daar een sleutelrol in natuurherstel, waaronder het aanplanten van bossen. Op school helpen ze bij het opkweken van zaailingen en dragen ze actief bij aan het planten ervan in de omgeving. Daarnaast zetten ze zich in voor bewustwording binnen hun lokale gemeenschap. Ze organiseren bijeenkomsten met dorpsleiders en excursies naar de nieuw aangeplante bossen op de heuvels rond het Gombe National Park. Door anderen mee te nemen en de impact van herbebossing zichtbaar te maken, laten ze zien hoe belangrijk bomen zijn voor de toekomst van het leven op aarde.

IN CIJFERS

75+ landen

Roots & Shoots is een wereldwijde actiegerichtte community opgericht door Jane Goodall in 1991. Het programma heeft als doel jongeren over de hele wereld te inspireren, te empoweren en aan te moedigen.

1.2 miljoen deelnemers

Het laat jongeren zien hoe ze hun passies kunnen volgen, samen in actie kunnen komen in hun eigen omgeving en zo écht het verschil kunnen maken voor de wereld van morgen. Samen bouwen we aan een betere toekomst voor mens, dier en milieu.

9.500 groepen

Roots & Shoots moedigt jongeren aan om praktische positieve verandering door te voeren door leraren en teamleiders gratis middelen te bieden en een plek om hun succesverhalen met de wereld te delen.

700.000 uur

Wereldwijd is er enorm veel tijd besteed aan lokale projecten voor mens, dier en natuur. Zo hebben Roots & Shoots-groepen samen maar liefst 2,9 miljoen bomen geplant.

Roots & Shoots in Nederland

Het Roots & Shoots-programma is inmiddels stevig geworteld in Nederland. Samen met partner Accenture is een nieuwe strategie ontwikkeld. Met de aanstelling van een vaste Roots & Shoots-coördinator in 2023 is een solide fundament gelegd voor verdere groei en continuïteit. Waar deze rol voorheen tijdelijk door een vrijwilliger werd vervuld, zorgt de nieuwe structuur voor meer slagkracht en continuïteit.

In 2024 zijn verdere stappen gezet, onder meer door het aangaan van strategische samenwerkingen, zoals die met SpaceBuzz, Museon-Omniversum en DP World, én door het geven van inspirerende workshops op scholen door het hele land. Daarmee hebben we dit jaar meer dan 350 jongeren bereikt en gemotiveerd om zich actief in te zetten voor mens, dier en natuur.

Het Roots & Shoots-programma is inmiddels al meerdere jaren actief in Nederland. In nauwe samenwerking met onze partner Accenture is een nieuwe partnerstrategie ontwikkeld. Er zijn verkenningen voor strategische partnerships uitgevoerd, waaruit de samenwerkingen met SpaceBuzz en DP World zijn voortgekomen.

In lijn met onze bredere strategie verschuiven we daarbij onze focus van uitsluitend scholen naar samenwerking met strategische partners, om zo meer leerlingen te bereiken van het basisonderwijs tot het middelbaar en hoger onderwijs. Deze aanpak vergroot onze impact én maakt duurzame educatie toegankelijk voor een bredere doelgroep.

Dankzij onze samenwerkingen met partners en inspirerende initiatieven werden er verschillende mooie concrete acties ondernomen om de bewustwording over natuurbehoud, dierwelzijn en duurzaamheid te vergroten. We kijken ernaar uit om de bestaande samenwerkingen verder uit te bouwen én staan open voor nieuwe partners die samen met ons willen bijdragen aan een duurzame en hoopvolle toekomst.

SpaceBuzz

De samenwerking met SpaceBuzz, een initiatief van de Nederlandse astronaut André Kuipers, biedt een veelbelovende kans om nog meer jongeren te bereiken. Met hun indrukwekkende virtual reality-ervaring nemen ze leerlingen mee op een virtuele reis door de ruimte, waarbij ze de aarde van een afstand kunnen bekijken en op die manier het belang leren van het beschermen van onze planeet. Na deze ruimtevlicht bieden we vervolgens de Roots & Shoots-module aan, zodat kinderen zelf aan de slag kunnen maken in hun eigen omgeving.

We zijn trots om dit bijzondere project samen op te starten. De pilotfase stond oorspronkelijk gepland voor het najaar van 2024, maar is verplaatst naar het voorjaar van 2025 om meer ruimte te bieden voor een zorgvuldige voorbereiding en afstemming met scholen. We kijken uit naar de eerste resultaten van deze unieke samenwerking.

“Wij hebben hier op deze school al een paar keer mee mogen doen aan het aanbod van SpaceBuzz. En we hebben elke keer gezien wat het doet met leerlingen en hoe mooi dit initiatief is. Dit jaar mogen we ook nog eens de pilot aangaan met Roots & Shoots. Wij zien dat de diepgang onze leerlingen heel veel brengt. En we zien nu al hele mooie initiatieven. Dus wat dat betreft hebben we heel veel vertrouwen in de toekomst.”

ANOEK VAN HOFWEGEN,
TITUS BRANDSMASCHOOL
IN HILVERSUM

DP World

In 2024 ontvingen we van DP World, een internationale logistieke dienstverlener, een mini-grant ter ondersteuning van ons werk. De uitvoering van het bijbehorende project staat gepland voor 2025. Daarnaast is gewerkt aan een meerjarenstrategie om medewerkers van DP World, hun kinderen en anderen te inspireren om in actie te komen voor een betere wereld.

In 2025 start de concrete uitvoering van deze plannen. We kijken uit naar deze inspirerende samenwerking en de impact die we samen gaan realiseren.

Museon-Omniversum

Het Museon-Omniversum in Den Haag is een educatief museum dat kinderen op een interactieve manier in contact brengt met wetenschap, natuur en duurzaamheid. In samenwerking met het museum, onze ambassadeurs en vrijwilligers organiseerden we verschillende thema activiteiten.

In februari opende onze ambassadeur Auke-Florian Hiemstra de tentoonstelling in het museum, gewijd aan het levenswerk van Jane Goodall. Met 44 prachtige foto's en verschillende voorwerpen kregen bezoekers een inzicht in haar boeiende leven en toewijding aan chimpansees en natuurbescherming.

Tijdens de schoolvakanties organiseerde Roots & Shoots in samenwerking met het museum diverse activiteiten. Zo waren er workshops waarin jongeren zelf plantjes konden zaaien en vond op 5 mei een speciale vredesduivenactie plaats. Deze creatieve activiteiten trokken tientallen jongeren en droegen bij aan hun bewustwording en betrokkenheid bij natuur en duurzaamheid.

Op 14 juli vierden we Wereld Chimpansee Dag met een speciaal Roots & Shoots-event, geleid door een van onze ambassadeurs; **Sterrin Smalbrugge**, reptielenexpert én groot fan van Jane Goodall. Dit inspirerende evenement stond volledig in het teken van chimpansees en hun leefomgeving. Jongeren kregen de kans om op een speelse en interactieve manier meer te leren over deze bijzondere dieren en het belang van hun bescherming.

Zo deden ze enthousiast mee aan een leuke en leerzame 'Feit of Fabel'-quiz, stelden mooie vragen aan Sterrin en aan een van onze Roots & Shoots-vrijwilligers met uitgebreide kennis over chimpansees, en sloten af met een Meet & Greet met Sterrin. Bezoekers, jong én oud, konden daarnaast genieten van de tentoonstelling over het leven en werk van Jane Goodall en van de indrukwekkende film *Reasons for Hope*. In dit bijzondere jubileumjaar, waarin Jane haar 90e verjaardag vierde, wilden we er een extra feestelijke dag van maken en dat is meer dan gelukt.

We blijven continue evalueren of we voldoende capaciteit hebben om dit soort kleinschalige events te blijven organiseren. Daarbij nemen we mee dat een tijdige en gerichte promotie cruciaal is om een groter bereik te realiseren voor dit soort events.

In november verzorgden ambassadeurs **Li An Phoa** en **Auke-Florian Hiemstra** een inspirerend kindercollege over het thema water voor jongeren van 8 tot 12 jaar. Li An vertelde over haar missie om het water van de rivieren weer drinkbaar te maken, en Auke-Florian deelde zijn werk om de grachten van Leiden plasticvrij te maken. In een interactieve sessie, met quizzen, actiemomenten en creatieve opdrachten, werden de kinderen actief betrokken en geïnspireerd om zelf in actie te komen voor schoon water en een gezondere leefomgeving.

National Geographic Junior

Een van de hoogtepunten was de samenwerking met National Geographic Junior. In mei en december verschenen in het magazine Roots & Shoots-advertenties, die zonder kosten zijn geplaatst dankzij een mooie wederzijdse samenwerking. Kinderen werden hierin aangemoedigd om zich in te zetten voor chimpansees, met als voorbeeld de adoptie van chimp Bolly op Ngamba Island (Oeganda). Ter gelegenheid van het 20-jarig jubileum van het blad verscheen in mei bovendien een

uitgebreid, vijf pagina's tellend artikel over Jane Goodall – een prachtige manier om haar impact onder een jonge doelgroep (8- tot 12-jarigen) extra te benadrukken. Als kers op de taart adopteerde de redactie zelf ook een chimpansee: chimp Tumbo, eveneens op Ngamba Island. We zijn erg blij met deze waardevolle samenwerking die ons helpt om onze boodschap bij een jong publiek onder de aandacht te brengen.

Naturalis

In 2024 is een veelbelovende samenwerking gestart tussen Naturalis, het Jane Goodall Instituut Nederland en Roots & Shoots. Het doel: jongeren bewust maken van hun verbondenheid met de natuur én hen motiveren om zelf in actie te komen. Naturalis, het toonaangevende natuurhistorisch museum in Nederland, biedt daarbij inspirerende en wetenschappelijk onderbouwde educatieve content. Roots & Shoots vult dit aan met praktische vaardigheden en begeleiding, zodat leerlingen hun eigen projecten kunnen bedenken en uitvoeren.

Sinds mei 2024 nemen scholen deel aan een speciaal 90-minuten programma in het museum. Na afloop krijgen leerlingen de kans om op school verder aan de slag te gaan met hun eigen ideeën. Roots & Shoots ondersteunt hen om deze acties uit te bouwen tot langdurige projecten die positief bijdragen aan mens, dier en natuur. De volgende stap is het uitbreiden van het programma met meer projectgerichte activiteiten en het toevoegen van input aan de Roots & Shoots docentenhandleiding. Ook blijven we samen werken aan een goede opvolging, zodat de museumervaring niet bij een eenmalig bezoek blijft, maar leidt tot blijvende betrokkenheid en impact.

Technasium: jongeren onderzoeken en ontwikkelen voor een betere wereld

In 2024 werkte een gemotiveerde groep van vier 5VWO-leerlingen binnen het Technasium-onderwijs aan een onderzoeks- en ontwikkeltraject (Research & Development). Technasium Nederland daagt leerlingen uit om in teamverband innovatieve oplossingen te bedenken voor maatschappelijke vraagstukken. Vervolgens presenteerde de groep hun eindresultaat: een presentatie over vleesvervangers, een informatieve website en een flyer die op school werd verspreid.

De website, www.sediciposti.nl, biedt consumenten betrouwbare informatie over vleesvervangers, zodat zij weloverwogen keuzes kunnen maken bij hun aankopen. De flyer, die ook in supermarktketens bij de schappen met vleesvervangers zal worden geplaatst, bevat een QR-code die snel toegang biedt tot deze website. Dit is een mooi voorbeeld van hoe jongeren hun creativiteit en kennis inzetten voor een duurzamere toekomst.

Yuverta: Roots & Shoots in het mbo- dierenonderwijs

Yuverta Wildlife Management is een mbo-opleiding die zich richt op dierenwelzijn, soortbescherming en het behoud van natuurlijke leefgebieden. Thema's zoals duurzaamheid, diergedrag, milieu, veiligheid en communicatie vormen de kern van het curriculum. Na een Roots & Shoots-evenement in Arnhem in 2023 nam een docent/mentor contact op met ons team om de mogelijkheden voor samenwerking te verkennen. Inmiddels zijn er gesprekken gevoerd met meerdere docenten, en wordt onderzocht hoe het Jane Goodall Instituut en Roots & Shoots kunnen worden geïntegreerd in het lesprogramma van Wildlife Management. Een veelbelovende stap richting een structurele plek voor dierenbescherming en duurzaamheid in het beroepsonderwijs.

Workshops, kindercolleges en evenementen

Ook in 2024 organiseerde Roots & Shoots Nederland diverse workshops en evenementen op scholen en met onze partners, die kinderen op een inspirerende manier in contact brachten met natuur, dieren en duurzaamheid. Zo stond de opening van de nieuwe Chimpanseevallei in DierenPark Amersfoort in het teken van bewustwording: kinderen leerden hier meer over chimpansees en hun bescherming in het wild.

Onze partner **Explore Tanzania**, gespecialiseerd in reizen naar Tanzania, organiseerde een inspirerende workshop voor de kinderen van hun reizigers. Met de woorden van Jane Goodall zelf: *"What you do makes a difference. You have to decide what kind of difference you want to make."*

Deze krachtige boodschap kwam op een zaterdagmiddag in april tot leven tijdens een evenement voor jongeren tussen de 10 en 16 jaar, gehouden op het kantoor van Explore Tanzania in Apeldoorn. Onze Roots & Shoots-coördinator en een vrijwilliger verzorgden de workshop, waarin jongeren samen reflecteerden op hun impact op de wereld om hen heen en een persoonlijk

Kindercollege in DierenPark Amersfoort

Roots & Shoots workshop bij Explore Tanzania

actieplan opstelden om verandering
teweeg te brengen. De brainstormsessie
leverde prachtige ideeën op, zoals het
plaatsen van meer prullenbakken in de
wijk en het organiseren van een kledingruil
onder vrienden. De jongeren zijn nu
gemotiveerd om hun plannen verder uit te
werken en in de praktijk te brengen.

Ook op basis- en middelbare scholen
werden mooie projecten gerealiseerd. De
Sjaloomschool in Wierden doorliep de
eerste drie Roots & Shoots-stappen en
gaat daar in 2025 mee verder. In Huizen
maakten leerlingen van de **Dr. Maria
Montessorischool** een verjaardagskaart
voor Jane Goodall ter ere van haar 90e
verjaardag. Voorafgaand volgden zij een
inspirerende Roots & Shoots-workshop.

Een ander hartverwarmend initiatief kwam
van basisschool **IKC Prins Bernhard** in
Dordrecht. Leerlingen zamelden €142 in
voor een lokaal dierenasiel – een bedrag
dat dankzij **Stichting DierenLot** werd
verdubbeld. Een prachtig voorbeeld van
hoe jong initiatief écht verschil kan maken.

JEUGDAMBASSADEUR ANNABEL (16) VERTELT HOE JANE GOODALL HAAR INSPIREERDE

Roots & Shoots Nederland jeugdambassadeur Annabel (16) deelde ter gelegenheid van Jane Goodall's 90e verjaardag haar verhaal over hoe Jane haar op jonge leeftijd heeft geïnspireerd. Ze maakte een inspirerende video waarin ze haar persoonlijke boodschap deelde en vertelde hoe Jane haar heeft geraakt.

"Toen ik 9 jaar was, schreef ik een werkstuk over Dr. Jane omdat ik meer wilde leren over haar impact op de wereld

van dierkunde. Tijdens mijn onderzoek ontdekte ik echter haar boodschap over het verspreiden van hoop en het idee dat kleine handelingen een groot verschil kunnen maken. Als klein meisje raakte dit me, omdat ik, net als veel andere jongeren, mijn eigen vermogen tot verandering nog niet had beseft. Sindsdien ben ik gedreven door de beweging van Dr. Jane en kijk ik er als Roots & Shoots-jeugdambassadeur naar uit om haar boodschap van hoop en actie te verspreiden onder de jeugd."

IN CIJFERS

- ♥ 13 actieve Roots & Shoots groepen
- ♥ 6 actieve en enthousiaste vrijwilligers die ons regelmatig ondersteunen bij workshops

Met inmiddels 13 actieve Roots & Shoots-groepen in Nederland groeit het programma gestaag. We blijven inzetten op het betrekken van jong en ouder bij mens-, dier- en natuurvraagstukken. We zijn trots op alle mooie initiatieven van het afgelopen jaar en kijken vol enthousiasme uit naar de toekomst, waarin we samen met onze partners nóg meer impact hopen te maken.

Kom ook in actie en maak met jouw eigen initiatief het verschil!
Kijk op www.rootsandshoots.nl

We zijn onze Roots & Shoots-vrijwilligers ontzettend dankbaar voor hun tijd, energie en betrokkenheid, zowel bij het geven van inhoudelijke workshops als hun waardevolle ondersteuning op het gebied van communicatie.

A close-up photograph of two chimpanzees in a natural, grassy environment. One chimpanzee is in the foreground, seen from the back, with its hands raised towards its head. Another chimpanzee is behind it, looking towards the camera. The background is filled with green grass and foliage.

HOOFDSTUK 4

Samenwerken en verbinden

"The least I can do is speak out for those who cannot speak for themselves."

In de media

In 2024 kreeg het Jane Goodall Instituut Nederland brede media-aandacht, mede dankzij de bekroonde grootbeeldfilm Jane Goodall – Reasons for Hope, die vanaf 8 februari te zien was in de koepelzaal (Dome) van het Museon-Omniversum in Den Haag. Tegelijkertijd werd er een indrukwekkende tentoonstelling geopend over het leven en werk van Jane Goodall. Deze initiatieven, in combinatie met de viering van Jane's 90e verjaardag, leidden tot waardevolle publieke en media-aandacht. Dit droeg bij aan het vergroten van het bewustzijn over haar levensmissie en het belang van de bescherming van chimpansees en hun leefgebied.

THEATER **Jane Goodall: Reasons for Hope**

De Britse bioloog en natuurbeschermster dr. Jane Goodall werd wereldberoemd door haar werk en leven met chimpansees, maar ze doet meer: ze zet zich in voor het behoud van de natuur. In de grootbeeldfilm *Jane Goodall: Reasons for Hope* neemt ze je mee op reis rond de wereld en vertelt ze hoopvolle, inspirerende verhalen. De film wordt getoond op het enorme koepelscherm van Museon-Omniversum in Den Haag. Tegelijkertijd is er in het museum een foto-tentoonstelling van haar boeiende, sprookjesachtige leven en haar levenslange inzet voor chimpansees en de natuur. Vanaf 8 februari, museon-omniversum.nl

Ga mee op een hoopvolle, inspirerende reis rond de wereld

DOE MEE!

Ga naar varagid.nl/winkles en maak kans! Bent u geen abonnee en wilt u toch meedoen? Ga dan naar varagid.nl/winkel-abonnee en neem een abonnement. Actie loopt tot 30 februari 2024, prijswinnaars krijgen automatisch bericht.

Een betere wereld

Haar bevoegen inzet voor chimpansees en de natuur is iedereen bekend. Daarom kijken we uit naar de grootbeeldfilm *Jane Goodall: Reasons for Hope*. De Britse biologe biedt met drie initiatieven van jonge mensen inspiratie hoe we in actie kunnen komen voor een betere wereld. Met bijbehorende fototentoonstelling. Vanaf 8 februari 2024 in Museon Omniversum in Den Haag. museon-omniversum.nl

WIN

Buitenleven mag 3x2 tickets voor de film en fototentoonstelling weggeven! Ga vóór 7 maart 2024 naar buitenleven.nl/winnen en vul je gegevens in.

Ter ere van Jane's 90ste verjaardag is een speciale [felicitatievideo](#) gemaakt, waarin persoonlijke felicitaties te horen zijn van ons bestuur, team, vrienden van Jane zoals Jan van Hooff, de ambassadeurs van Jane's Circle of Hope, samenwerkingspartners en vrijwilligers. Samen hebben we Jane een fantastische 90ste verjaardag toegewenst.

Tijdens de première van de film organiseerden we een inspirerende relatiedag, waarbij we samen met onze partners, donateurs, vrijwilligers en ambassadeurs Aniek Moonen, Harm Edens en Patrick van Veen stilstonden bij Jane's bijzondere jubileum. De tentoonstelling liep tot november, terwijl de film het hele jaar door werd vertoond. De film blijft ook na dit jaar beschikbaar voor onderwijsdoeleinden en speciale evenementen. In totaal verwelkomden we 21.624 bezoekers, verdeeld over 504 voorstellingen, wat neerkomt op een gemiddelde van 43 bezoekers per voorstelling. Het aantal keren dat er een foto is gemaakt van het indrukwekkende spandoek, met de inspirerende quote van Jane, is gemaakt, is ontelbaar.

Page 10 of 10

In mei vierde National Geographic Junior zijn 20-jarig jubileum. In de mei-editie verscheen een vijf pagina's tellend artikel over Jane Goodall als chimpansee-expert en wereldberoemde natuurheld. Ook werd er op twee pagina's aandacht besteed aan Ngamba Island, waar lezers een kijkje kregen in Jane's opvangcentrum voor chimpansees in Oeganda. De redactie adopteerde daarnaast chimpansee Tumbo en stelde twee advertenties beschikbaar in zowel de mei- als decembereditie. We zijn erg dankbaar en trots op deze mooie samenwerking.

LINDA.

LINDA. Magazine

In een interview met nieuwslezers en televisiepresentatrice Merel Westrik in LINDA. Magazine reflecteert Jane Goodall ter ere van haar 90e verjaardag op haar leven en werk. Ze benadrukt het belang van hoop en actie, vooral onder jongeren, om de planeet te redden. Ze bespreekt negen belangrijke levenslessen. Jane benadrukt dat hoewel de uitdagingen groot zijn, individuele acties en keuzes een positieve verandering teweeg kunnen brengen. Ze moedigt iedereen aan om na te denken over hun impact op de wereld en actief bij te dragen aan een duurzamere toekomst.

Lees het interview op LINDA.nl

Elegance

JANUARI 2024

Jane Goodall:
"Mijn jongere zelf
adviseren? Dat lijkt
me geen goed idee."

[Lees het interview op Elegance.nl](#)

Opening Chimpanseevallei in DierenPark Amersfoort

In het najaar van 2024 opende DierenPark Amersfoort de nieuwe Chimpanseevallei, een indrukwekkend themagebied waar de chimpansees nu drie keer zoveel ruimte hebben als voorheen. Deze uitbreiding werd gerealiseerd in samenwerking met het Jane Goodall Instituut Nederland, wat de visie van het park om chimpansees op een diervriendelijke en natuurlijke manier te huisvesten verder versterkte.

Op Dierendag, 4 oktober, werd een cheque van €10.000 overhandigd door Ticketveiling.nl en DierenPark Amersfoort. Dit bedrag was ingezameld via exclusieve Chimpanseetours, waarbij bezoekers achter de schermen een kijkje kregen. Daarnaast werd een fysieke donatiemodule gelanceerd, waarmee bezoekers de mogelijkheid krijgen om een virtuele boom te planten en zo direct bijdragen aan het herbebossingsproject in Tanzania en het behoud van chimpanseeleefgebieden. In het interactieve onderzoekskamp Chimpala kunnen jongeren op een speelse manier leren over de bedreigingen voor het leefgebied van chimpansees, het werk van Jane Goodall en hoe zij zelf kunnen bijdragen aan de bescherming van chimpansees en hun natuurlijke omgeving.

Deze bijzondere initiatieven kregen brede aandacht in zowel landelijke als lokale media, wat ten goede komt aan een verhoogd bewustzijn over de noodzaak van natuurbescherming en de belangrijke rol die DierenPark Amersfoort en het Jane Goodall Instituut Nederland spelen in het behoud van de natuur en dierenwelzijn.

Het interactieve onderzoekskamp 'Chimpala'

WETENSCHAPSJOURNALIST ANNA GIMBRÈRE TE GAST BIJ WAKU WAKU

In oktober speelde wetenschapsjournalist Anna Gimbrère in het NPO Zapp-programma Waku Waku voor het Jane

Goodall Instituut Nederland. We zijn trots dat zij onze organisatie steunt en zich op deze wijze inzet voor natuurbehoud.

"Jane Goodall is mijn grote held. Ze zet zich in voor de bescherming van grote apensoorten en werkt samen met de lokale bevolking, wat natuurbehoud, de apen én de mensen ten goede komt. Dat vind ik een geweldige combinatie en daarvoor wil ik strijden!"

ANNA GIMBRÈRE, WETENSCHAPSJOURNALIST

Met dank aan

Partners

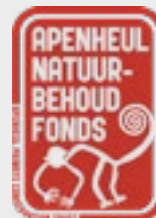
Wij zijn dankbaar voor de impactvolle samenwerkingen en willen onze partners bedanken voor de prettige samenwerking.

Greenchoice, **DierenPark Amersfoort Wildlife Fund** en **Explore Tanzania** voor hun doorlopende steun in Tanzania voor het herbeplanten van bomen op de heuvels in Gombe. Het **Otterfonds** voor hun bijdrage waarmee het agroforestry project in de Democratische Republiek Congo mogelijk gemaakt wordt. **Accenture** voor hun financiële steun aan het Kibale Snare Removal Project, hun steun bij het ontwikkelen van de carbon credits strategie en hun strategische adviezen voor het uitrollen van een nieuwe strategie om meer bedrijven te verbinden aan de missie van JGI Nederland. **Stichting Weteringschans** voor hun steun aan de bouw van een dierenkliniek in Kibale National Park ter ondersteuning van het Kibale Snare Removal project. **Stichting Wildlife** voor hun steun aan Gombe Research Centre in Tanzania. **Stichting Huijskes-Van Doorne** voor hun royale gift. **Apeneul Natuurbehoudfonds (ANF)** voor hun donatie aan de meerkatten in opvangcentrum Tchimpounga. **Dierenkliniek Breda** en **Wings for Animals** voor de donatie en het transport van implantaten voor opvangcentrum Ngamba Island. **Blink Uitgevers B.V.** en **National Geographic Junior** (en alle lezers) voor hun adoptiebijdrage voor de chimpansees op Ngamba Island. **Museon-Omniversum** voor de waardevolle samenwerking rondom de grootbeeldfilm 'Reasons for Hope', de fototentoonstelling over Jane's onderzoek en levenswerk, en de verschillende evenementen. **SpaceBuzz** voor de samenwerking met Roots & Shoots Nederland.

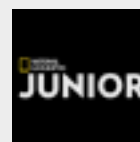
SAMEN VOOR IMPACT

We zijn dankbaar voor alle mooie samenwerkingen dit jaar. Dankzij jullie steun en betrokkenheid hebben we samen écht verschil kunnen maken.

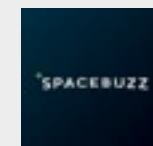
accenture

DP WORLD

museon
omniversum

Stichting Huijskes-van Doorne Fonds

Stichting Weteringschans

Graag willen we ook onze dank uitspreken voor de waardevolle steun die we hebben ontvangen van bevriende organisaties en personen, die zich met veel toewijding inzetten voor ons gezamenlijke doel.

Mikkel Hofstee voor de organisatie van de Ken Uzelf Online Collegereeks waarvan de volledige opbrengst van €20.000 naar het werk van Jane gaat. En natuurlijk grote dank aan **Miltenburg AV** voor het verzorgen van de livestream uitzendingen en de gastsprekers die hun tijd kosteloos hebben ingezet voor deze colleges: **Dr. Roland van der Vorst, Prof. dr. Will Tiemeijer, Dr. Maaike de Vries, Dr. Manon Kerkhof, Claartje Kruijff en Jur Deitmers. Werker Notariaat** voor het kosteloos inzetten van hun ervaren professionals gespecialiseerd in familie en erfrecht. **Jaaf Design** voor hun tijd en creatieve input bij het brainstormen over een visuele vertaalslag voor ons jaarverslag. **Ticketveiling.nl** voor de opbrengst van de Chimpanseetours in samenwerking met DierenPark Amersfoort. **Anna Gimbrère** voor haar inzet en de mooie donatie bij haar deelname aan het tv-programma Waku Waku van de KRO-NCRV/NPO Zapp. Tevens bedanken we **Eeko CCC B.V., M4H B.V., Artipoppe** en **Stichting District 1550 Rotary International**. Veel dank voor jullie steun.

Met verdriet hebben wij op 16 mei 2025 kennisgenomen van het overlijden van Jan Terlouw. Een buitengewoon mens, die zich met hart en ziel inzette voor natuur, klimaat en een rechtvaardige wereld. We zijn dankbaar dat hij als ambassadeur verbonden was aan het Jane Goodall Instituut Nederland.

Voorzitter AdJan Brouwer: "Jan was een bijzondere en dierbare ambassadeur. Zelfs op hoge leeftijd zette hij zich met volle overtuiging in voor onze missie. Hij blijft voor ons en voor velen een inspirerend voorbeeld van hoe het is om je hart te volgen om je te blijven inzetten voor een betere wereld voor mens, dier en natuur."

Van links naar rechts: Aniek Moonen, Dr. Jane Goodall, AdJan Brouwer, Jan Terlouw, Li An Phoa, Sterrin Smalbrugge, Harm Edens, Mary Lewis (assistente Jane), Auke-Florian Hiemstra en Patrick van Veen.

Ambassadeurs

Wij zijn ontzettend dankbaar voor de inzet van de leden van **Jane's Circle of Hope**, een groep inspirerende Nederlanders die, sinds de oprichting in 2023, Jane Goodall's boodschap van hoop verspreiden en anderen aansporen tot actie voor een betere wereld voor mens, dier en natuur.

Patrick van Veen gaf een *expert talk* in het Allard Pierson in Amsterdam, waarbij hij zijn inzichten over chimpansees en hun gedrag deelde. Daarnaast is hij nauw betrokken geweest bij de nieuwe Chimpanseevallei in DierenPark Amersfoort. Sterrin Smalbrugge, Li An Phoa en Auke-Florian Hiemstra hebben inspirerende Roots & Shoots-kindercolleges gegeven in het Museon-Omniversum over natuurbehoud, chimpansees en water, waarmee ze jongeren inspireerden om actie te ondernemen voor een duurzamere wereld. Daarnaast maakte Harm Edens een mooie promo video om ons werk verder onder de aandacht te brengen. In het najaar zijn we samengekomen om te brainstormen

over nieuwe manieren van samenwerken en tevens de feestelijke opening van de Chimpanseevallei in DierenPark Amersfoort samen te vieren.

We willen **Aniek Moonen, Jan Terlouw (1931 – 2025), Li An Phoa, Sterrin Smalbrugge, Harm Edens, Auke-Florian Hiemstra** en **Patrick van Veen** hartelijk bedanken voor hun toewijding en passie. Hun waardevolle bijdrage helpt niet alleen om de missie van Jane verder te verspreiden, maar draagt ook bij aan onze naamsbekendheid in Nederland en inspireert velen om samen te werken aan een duurzamere toekomst.

Vrijwilligers

Onze stichting is klein, maar wordt groot door de tomeloze inzet van vele betrokken vrijwilligers. **We zijn hen bijzonder dankbaar voor hun waardevolle bijdrage**, onder andere bij de organisatie van Jane's 90e verjaardagsviering in het Museon-Omniversum, ondersteuning op het gebied van communicatie, en het verzorgen van Roots & Shoots-workshops.

Donateurs, adoptanten en nalatenschappen

Dankzij de ontvangen donaties, giften, erfenissen en legaten van zowel particulieren als bedrijven kunnen we het bijzondere levenswerk van Jane voortzetten. Hiermee ondersteunen we projecten die bijdragen aan een betere wereld. Hartelijk dank.

De verzorging en de opvang van chimpansees in de opvangcentra Ngamba Island (Oeganda) en Tchimpounga (DRC) kunnen we financieel ondersteunen door de periodieke bijdragen die we ontvangen van onze trouwe adoptanten. Dit is cruciaal voor de structurele hulp die wij kunnen geven in het voortbestaan en het welzijn van de chimpansees.

In actie voor Jane Goodall

We zijn dankbaar voor alle bijzondere mensen die zich op creatieve en persoonlijke wijze inzetten voor ons werk: jullie acties maken écht het verschil.

Renata Hamsikova voor het doneren van de volledige opbrengst van haar boek 'The Light in You'. **Evelien van der Zaken** voor het doneren van 10% van elk verkocht schilderij. **John Frank Hoekzema** voor het maken van bronzen chimpansee beeldjes speciaal voor het Jane Goodall Instituut Nederland, waarvan de gehele opbrengst naar de bescherming van chimpansees en hun leefgebieden gaat.

Basisschool IKC Prins Bernhard in Dordrecht heeft een mooie actie georganiseerd voor Roots & Shoots. Samen hebben ze € 142 ingezameld om het lokale dierenasiel te steunen en **Stichting DierenLot** heeft het opgehaalde bedrag verdubbeld.

A group of chimpanzees are posed in a forest. One chimpanzee sits at the top center, looking directly at the camera. Below it, several other chimpanzees are arranged in a group, some sitting and some standing, all looking towards the camera. The background is a dense forest with green foliage and tree trunks.

HOOFDSTUK 5

Onze organisatie

**"We have the choice to use
the gift of our life to make the
world a better place."**

Het bestuur

Het bestuur van het Jane Goodall Instituut Nederland draagt de eindverantwoordelijkheid voor de stichting. Het bestuur bepaalt de koers van de organisatie en stelt het beleidsplan vast, waarbij de uitvoering van de meeste taken wordt gedelegeerd aan het team.

De bestuursleden ontvangen geen financiële vergoeding voor hun werkzaamheden. Ze worden benoemd voor een periode van vier jaar, met de mogelijkheid om eenmaal herbenoemd te worden voor een aanvullende periode van maximaal vier jaar. Het Jane Goodall Instituut Nederland ontvangt geen subsidies en is volledig afhankelijk van giften en donaties.

Samenstelling bestuur

In 2024 heeft er een dubbele bestuurswissel plaatsgevonden. We verwelkomen de heer R. van Zadelhoff als penningmeester en mevrouw M. Evers als bestuurslid, verantwoordelijk voor de portefeuille Roots & Shoots Nederland en de projecten die wij in Afrika ondersteunen. Zij nemen het stokje over van respectievelijk mevrouw L.L.F. Rutgers en de heer M. van der Schaaf. Wij danken hen beiden van harte voor hun betrokkenheid, inzet en waardevolle bijdragen aan het werk van JGI Nederland in de afgelopen jaren. Dankzij hun toewijding en enthousiasme hebben we samen belangrijke stappen kunnen zetten.

Per 31 december 2024 kende het vijfkoppige bestuur de volgende samenstelling:

- Dhr. A. J. Brouwer (voorzitter)
- Dhr. R. van Zadelhoff (penningmeester)
- Mevr. E. Hendrix (secretaris, portefeuille: Marketing en Fondsenwerving)
- Mevr. M.C.B. Otto (bestuurslid, portefeuille: Personeel & Organisatie)
- Mevr. M. Evers (bestuurslid, portefeuille: Roots & Shoots Nederland, Afrika projecten)

Van links naar rechts: Madelon Otto, Maaïke Evers, Ellen Hendrix, AdJan Brouwer en Rob van Zadelhoff.

Het team

Het Jane Goodall Instituut Nederland heeft twee vaste medewerkers in dienst. De dagelijkse leiding ligt in handen van country manager Monique Spaan (onbepaalde tijd, sinds mei 2023), met ondersteuning van marketing & communicatie manager Marleen Haverkamp (bepaalde tijd, jaarcontract).

In totaal vormen hun uren samen 1,2 FTE. Roots & Shoots coördinator Jeanine Eleveld (freelance contract) was verantwoordelijk voor de coördinatie van de werkzaamheden rondom het Roots & Shoots-programma, maar heeft in september 2024 haar functie neergelegd. Totdat er vervanging is, heeft het team tijdelijk haar rol overgenomen.

Voor de organisatie van het evenement rondom de première van de Reasons for Hope-film en foto-expositie in het Museon-Omniversum, evenals de bijeenkomst met onze Circle of Hope-ambassadeurs in het najaar, is tijdelijk een externe evenementmanager aangetrokken. Daarnaast is er een klein team van vrijwilligers actief op het gebied van marketing & communicatie (social media), Roots & Shoots-workshops en algemene activiteiten.

Monique Spaan (links) en Marleen Haverkamp tijdens Jane Goodall's toespraak bij UNESCO, oktober 2024

HOOFDSTUK 6

Jaarrekening

"Lasting change is a series of compromises. And compromise is all right, as long your values don't change."

Toelichting jaarrekening

Toelichting behorende bij verkorte jaarrekening 2024

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijnen C2 Fondsenwervende Instellingen. Doel van deze richtlijnen is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor fondsen bijeengebracht werden. Deze verkorte versie is opgesteld voor externe doeleinden en publicatie.

Verslaggeving periode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslagperiode van een jaar. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen voor de bepaling van het vermogen en het resultaat zijn in het verslagjaar niet gewijzigd. In de jaarrekening zijn geen afzonderlijke activa en passiva of baten en lasten gesaldeerd. Grondslagen voor de bepaling van het

vermogen en het resultaat zijn in het verslagjaar niet gewijzigd. De waardering van de activa en passiva geschiedt tegen nominale aanschafwaarde, tenzij anders is vermeld. De vorming van reserves, fondsen en voorzieningen geschiedt in principe op basis van besluitvorming door het bestuur, waarbij tevens het beleid ten aanzien van reserves, fondsen en voorzieningen is vastgelegd. Dotaties aan en onttrekkingen uit de reserves, fondsen en voorzieningen gebeuren conform dit vastgestelde beleid.

Grondslagen materiele vaste activa

De materiele vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs; verminderd met een jaarlijkse lineaire afschrijving op basis van de verwachte economische levensduur. Het afschrijvingspercentage voor inventaris is 12%.

Grondslagen Vorderingen en overlopende Activa

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde, eventueel onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

De kosten en opbrengsten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde in het economische verkeer. Het gaat daarbij om diensten en producten die het Jane Goodall Instituut Nederland ook zou hebben moeten inkopen indien zij deze niet in natura zou hebben ontvangen. Algemene charity kortingen worden niet gezien als giften in natura. Het verwerken van de giften in natura heeft geen effect op het resultaat en het vermogen, maar alleen een volume-effect op de baten en lasten. De baten worden verantwoord onder de baten uit eigen fondsenwerving,

de laten worden verantwoord onder de kostenposten waaronder zij normaliter ook zouden worden meegerekend.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, naar de behandeling per balanspost, als financiële derivaten verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Waarderingsgrondslagen

Richtlijn C2, kleine fondsenwervende organisaties.

Toelichting balans

Algemeen

Ten opzichte van vorig jaar hebben geen grote veranderingen plaatsgevonden in de balans, met uitzondering van de liquide middelen, de bestemmingsreserve en de algemene reserves. De veranderingen in de genoemde reserves zijn grotendeels toe te schrijven aan feit dat in 2024 een groot deel van de, aan het eind van 2023 opgebouwde, bestemmingsreserves en algemene reserves zijn besteed aan de doelstelling. De per eind 2023 opgebouwde liquide middelen zijn in 2024 aangewend voor de inhaalbestedingen aan projecten en dus sterk afgenomen, ook omdat minder fondsen zijn verworven in 2024.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is een financiële buffer bedoeld om de continuïteit van de organisatie te waarborgen bij tegenvallende inkomsten of onvoorziene omstandigheden. De Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving van Goede Doelen stellen dat de maximale hoogte van de continuïteitsreserve niet meer mag bedragen dan anderhalf keer de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. Dit zijn de structurele jaarlijkse kosten die nodig zijn om de organisatie draaiende te houden, exclusief incidentele of project kosten.

KOSTEN WERKORGANISATIE

Personeel	€	97.677
Kantoor en algemeen	€	36.591
Afschrijving	€	392
Totaal	€	134.660

Op basis van een risicoanalyse is besloten om de continuïteitsreserve van €80.000 ongewijzigd te laten. Het bestuur vindt dat de huidige omvang van de continuïteitsreserve, namelijk 59% van de kosten van de werkorganisatie, op basis van het ingeschatte risico voldoende is.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves bestaan uit gelden die geoormerkt zijn voor een specifieke doelbesteding. Zowel het bestuur als donoren kunnen gelden oormerken. Gedurende het boekjaar vinden mutaties plaats in deze reserves door onttrekkingen, wanneer gelden worden besteed aan een specifiek doel, en door toevoegingen, wanneer ontvangen gelden worden geoormerkt voor een specifiek project. Bij de resultaatbestemming aan het eind van het jaar kan het bestuur mutaties aanbrengen in de door haar geoormerkte bestemmingsreserve.

BALANS		31-12-2024	31-12-2023
		€	€
ACTIVA			
MATERIËLE VASTE ACTIVA			
Inventaris en apparatuur	952	1.344	1.344
	952		
VLOTTENDE ACTIVA			
Vorraden			
Vorderingen en overlopende activa	3.278		
Debiteuren	-		
Liquide middelen	277.205	417.664	417.664
	280.483		
TOTAAL ACTIVA	281.435	419.009	
PASSIVA			
Continuïteitsreserve		80.000	80.000
Algemene reserve		67.583	221.136
Bestemmingsreserve		122.046	104.240
	269.629	405.376	
OVERLOPENDE PASSIVA EN KORTLOPENDE SCHULDEN			
Overlopende passiva		-	-
Crediteuren		8.049	8.979
Loonheffing		20	1.462
Reservering vakantiegeld		3.737	3.192
	11.806	13.634	
TOTAAL PASSIVA	281.435	419.009	

Verloop van de reserves

Het verloop van de reserves in 2024 wordt hieronder weergegeven.

BESTEMMINGSRESERVES			
	SALDO 31-12-23 €	SALDO MUTATIES €	SALDO 31-12-24 €
RESERVES			
Continuïteitsreserve	80.000	0	80.000
Algemene reserve	221.136	-154.263	67.583
Bestemmingsreserves:			
- Oeganda Opvangcentrum Ngamba Island	17.047	1.295	18.342
- Republiek of Congo Opvangcentrum Tchimpounga	41.494	-2.329	39.165
- Zuid-Afrika Opvangcentrum Chimp Eden	-	-	-
- Tanzania Herbebossing	675	14.835	15.510
- Tanzania Gombe Research Center	24.271	-22.900	1.371
- Kibale Snare Removal & Vet Intervention	5.288	-2.245	3.043
- Tanzania R&S programma	-	-	15.465
- Burundi Boomplanten	-	400	400
- Uganda Chimp	-	3.650	3.650
- DRC Agroforestry	-	-11.389	-11.389
- Afrika Oeganda Carbon Credits	-	25.000	25.000
- Roots & Shoots Nederland ontwikkeling	-	11.490	11.490
TOTAAL RESERVES	405.376	-136.457	268.920

STAAT VAN BATEN EN LASTEN			
	EXPLOITATIE 2024 €	BEGROTING 2024 €	JAARREKENING 2023 €
BATEN			
Particulieren	108.776	215.000	133.787
Bedrijven	82.280	200.000	199.881
Fondsen	66.514	150.000	75.500
Overige Baten	-	40.000	61.142
TOTAAL BATEN	257.570	605.000	470.310
LASTEN			
Afrika projecten	275.868	328.355	184.339
Roots en Shoots NL	35.753	40.778	47.921
Besteed aan doelstelling	311.621	369.133	232.260
Kosten fondsenwerving	46.936	106.723	57.715
Kosten beheer en administratie	34.759	48.495	45.898
TOTAAL LASTEN	393.316	524.351	335.873
SALDO BATEN EN LASTEN	-135.746	80.649	134.437

Toelichting baten en lasten

Algemeen

Het boekjaar 2024 is voor JGI NL een transitiejaar geweest. Door een onderbezetting van het managementteam kwamen alle werkzaamheden te liggen op de schouders van de aanwezige teamleden. Deze omstandigheden dwongen het team tot het stellen van prioriteiten en is, in overleg met het bestuur, een bewuste keuze gemaakt om het lopende programmamanagement voorrang te geven boven de fondsenwervingsactiviteiten.

In de loop van 2024 heeft het bestuur besloten om het managementteam niet alleen aan te vullen, maar ook verder uit te breiden. Naast een countrymanager, een marketing & communicatie manager en een Roots & Shoots coördinator is de beslissing genomen om het team te versterken met een programma manager. Hierdoor zal vanaf begin 2025 weer een krachtig managementteam aanwezig zijn, dat al haar taken ten volle kan uitvoeren

Baten

Door de bewuste keuze om minder activiteiten te ontplooiën op het gebied van

fondsenwerving, waren de baten uit dien hoofde niet alleen aanzienlijk lager dan begroot, maar ook lager dan vorig jaar. Dat gold voor alle categorieën van donoren: particulieren, bedrijven en fondsen.

Lasten

De bestedingen aan onze doelstellingen
De beslissing om de lopende activiteiten van het programmamanagement voorrang te geven, heeft zijn vruchten afgeworpen. De bestedingen aan onze projecten in Afrika en Roots & Shoots waren weliswaar minder dan begroot, maar aanzienlijk hoger dan in 2023.

Kosten fondsenwerving en beheer & administratie

De uitgaven voor fondsenwerving en beheer & administratie waren veel lager dan begroot en zelfs lager dan in 2023. Dit was het gevolg van de onderbezetting van het managementteam, waardoor de personeelskosten lager uitvielen. Ook de kosten voor online marketing en fondsenwervende evenementen waren veel lager dan waarmee vooraf rekening was gehouden. Tenslotte waren met name

de kosten van automatisering minder, omdat de eenmalige kosten voor de ingebruikname van nieuwe software vorig jaar waren genomen.

Saldo baten en lasten

Het resultaat is in 2024 uitgekomen op €136.456 negatief. Dit resultaat is volledig toe te schrijven aan het feit dat de bestedingen aan projecten

fors zijn toegenomen, door de bestemmingsreserves 2023 aan te wenden, terwijl JGI NL dit jaar minder fondsen heeft geworven. Ondanks de lagere kosten, zijn de lasten door de inhaalbestedingen aan de projecten, hoger uitgekomen dan de baten. De bestemming van het resultaat is in de onderstaande tabel opgenomen.

RESULTAAT BESTEMMING			
	SALDO 31-12-23 €	TOEVOEGING/ ONTTREKKING €	SALDO 31-12-24 €
RESERVES			
Continuïteitsreserve	80.000	-	80.000
Algemene reserve	221.136	-153.553	67.583
Bestemmingsreserves	104.240	17.806	122.046
TOTAAL RESERVES	405.376	-135.746	269.629

Kostenverdeelstaat

JGI NI deelt haar lasten toe aan de verschillende activiteiten van de organisatie: doelstelling, werving van baten en beheer & exploitatie. De verdeling geschiedt op basis van een door het bestuur vastgestelde verdeelsleutel. Deze verdeelsleutel is in 2024 ongewijzigd gebleven. Uit de kostenverdeelstaat valt op te maken waar de beschikbare middelen aan besteed zijn.

Doelmatigheid besteding van middelen en aanwenden van lasten

Het onderstaande overzicht geeft inzicht in de doelmatigheid van het omgaan met de beschikbare middelen en het aanwenden van de lasten, waarbij deze afgezet wordt tegen de begroting 2024 en het boekjaar 2023.

De ratio's reflecteren de gebeurtenissen in 2024. Zo is de ratio die aangeeft hoeveel van de baten besteed is aan de doelstelling hoger dan begroot en zelfs meer dan 100%. Dit houdt verband met de eerder vermelde ontvangst eind 2023 van een aantal grote geoormerkte donaties, die dat jaar niet meer besteed konden worden. Deze bedragen zijn derhalve toegevoegd aan de bestemmingsreserves van dat jaar. In 2024 zijn veel van die gelden wel besteed aan de beoogde projecten. Voorts valt op te merken dat bijna 80% van de totale lasten besteed is aan de doelstelling, hetgeen een verbetering is

KOSTEN VERDEELSTAAT							
	DOELSTELLING		WERVING BATEN		Jaarrekening 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
	Afrika Projecten	R&S Nederland	Marketing & communicatie	Beheer en administratie			
	€	€	€	€	€	€	€
KOSTEN							
Doelbesteding	216.682	0	0	0	216.682	250.000	106.381
Personeelslasten	41.440	23.680	29.600	23.680	118.399	135.000	130.292
Kantoorkosten	4.881	2.441	5.695	3.254	16.271	52.850	23.406
Verkoopkosten	7.687	5.490	4.392	4.393	21.962	75.000	63.857
Overig	5.001	4.000	7.001	4.000	20.002	7.500	11.938
TOTAAL	275.690	35.611	46.687	35.327	393.316	520.350	335.874

ten opzichte van vorig jaar. Daarnaast is het goed om te constateren dat de totale lasten voor minder dan 10% bestaan uit kosten voor beheer en administratie, wat laag is en te maken heeft met de lagere personeelskosten door de onderbezetting van het managementteam en het effectieve kostenmanagement.

RATIO'S							
	REALISATIE 2024		BEGROTING 2024		REALISATIE 2023		
	€		€		€		
Besteed aan doelstelling	311.621	121%	369.133	61%	232.260	73%	
Totale baten	257.570		605.000		470.310		
Besteed aan doelstelling	311.621	79%	369.133	70%	232.260	69%	
Totale lasten	393.316		524.351		335.874		
Wervingskosten	46.936	18%	106.723	18%	57.715	18%	
Geworven baten	257.570		605.000		470.310		
Beheer en administratie	34.759	9%	48.495	9%	45.898	14%	
Totale lasten	393.316		524.351		335.874		

Risico's en onzekerheden

Het Jane Goodall Instituut Nederland is een relatief kleine speler in het goededoelensegment en is als zodanig gevoelig voor een aantal risico's en onzekerheden, die van invloed kunnen zijn op de continuïteit en de realisatie van de doelstellingen.

1. Afhankelijkheid van giften

De organisatie is sterk afhankelijk van donaties van particulieren, bedrijven en fondsen. Fluctuaties in geefgedrag, bijvoorbeeld als gevolg van economische neergang of veranderende maatschappelijke prioriteiten, vormen een belangrijk financieel risico.

2. Beperkte personele capaciteit

Als kleine organisatie werkt het Jane Goodall Instituut met een beperkt aantal betaalde medewerkers en leunt het deels op vrijwilligers. Dit brengt een kwetsbaarheid met zich mee in termen van continuïteit, kennisbehoud, en uitvoeringskracht bij ziekte of verloop onder de medewerkers.

3. Reputatierisico

De betrouwbaarheid en integriteit van het Jane Goodall Instituut zijn essentieel voor het behoud van het draagvlak

bij donateurs en partners. Eventuele negatieve publiciteit, ook internationaal binnen de bredere Jane Goodall Instituut-netwerk structuur, kan leiden tot vermindering van inkomsten en schade aan het vertrouwen in de organisatie.

4. Internationale samenwerking

Het grootste deel van de fondsen wordt besteed aan projecten in Afrika vaak in samenwerking met het internationale Jan Goodall Instituut-netwerk. De organisatie is afhankelijk van de correcte uitvoering en verantwoording door de lokale partners. Verdragen in de uitvoering en wisselkoersschommelingen kunnen financiële en reputatie-effecten hebben.

5. Verandering in wet- en regelgeving

Verandering in de fiscale regelgeving, bijvoorbeeld omtrent de ANBI-status of giftenaftrek, compliance-verplichtingen of verslaggevingsvereisten, kunnen extra administratieve lasten veroorzaken of de fondsenwerving beïnvloeden.

6. Digitale risico's en databeveiliging

Zoals elke organisatie die met persoonsgegevens van donateurs werkt, loopt het Jane Goodall Instituut risico's op cyberincidenten en datalekken.

Ondanks de passende maatregelen en protocollen voor databeveiliging, blijven deze risico's actueel.

Beheersmaatregelen

Het bestuur monitort deze risico's actief en tracht deze te mitigeren door onder meer spreiding van inkomstenbronnen,

behoud van een gezonde liquiditeitspositie, versterking van de organisatiecapaciteit, aandacht voor transparantie en verantwoording, en het naleven van relevante wet- en regelgeving. Daarnaast wordt gewerkt aan de versterking van het merk en relaties met donateur en partners.

Personeelskosten

Het Jane Goodall Instituut Nederland heeft twee medewerkers in dienst. De country manager heeft een dienstverband van 24u per week en de marketing & communicatie manager een dienstverband van 24u per week. Hiermee was 1,2 FTE werkzaam in 2024. De overige teamleden werden ingehuurd.

Het bestuur stelt de beloning vast van de leden van het managementteam. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de hoogte van de beloning wordt de Regeling beloning directeurs van goededoelenorganisaties in acht genomen. De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor

het jaarinkomen. Dit leidt bij de functie country manager tot een zogenaamde BSD-score van 245 punten. De maximale totale bezoldiging bleef voor de country manager onder het in de regeling opgenomen maximumbedrag.

De country manager heeft een dienstverband van 24 uur:

Brutosalaris	€	39.274
Vakantietoeslag	€	3.142
Sv lasten (werkgever deel)	€	6.893
Pensioenlasten	(€	1.278)
Totaal	€	48.031

Governance

Het Jane Goodall Instituut Nederland kent een heldere en functionele governance structuur, die aansluit bij de schaal en aard van de organisatie als kleine fondsenwervende ANBI-stichting.

Bestuur

Het hoogste orgaan binnen de stichting is het bestuur, dat eindverantwoordelijk is voor het beleid, de financiële continuïteit en toezicht op de algemene gang van zaken binnen de organisatie. Het bestuur bestaat uit 5 onbezoldigde leden met diverse achtergronden en expertisegebieden. Het bestuur stelt het strategisch beleid vast, keurt de begroting en de jaarrekening goed en ziet toe op de uitvoering van het beleid en het realiseren van de doelstellingen van de stichting.

Per 31-12-2024 kende het bestuur de volgende samenstelling:

- **Dhr. A. Brouwer**
Voorzitter
- **Dhr. R. van Zadelhoff**
Penningmeester
- **Mevr. E. Hendrix**
Secretaris (portefeuille: Marketing & Fondsenwerving)
- **Mevr. M. Evers**
Bestuurslid (portefeuille: Roots & Shoots Nederland, Afrika projecten)
- **Mevr. M. Otto**
Bestuurslid (portefeuille: Personeel & Organisatie)

Betaalde hoofdactiviteiten/ onbetaalde nevenactiviteiten

Dhr. A. Brouwer

- Hoofdactiviteit: Director bij nlmt, de consultant voor het vormgeven en versnellen van de transitie naar een duurzame organisatie (2023 – heden)
- Nevenactiviteit: Voorzitter VvE Koninginnegracht 94-94F, Den Haag (2018 – heden)

Dhr. R. van Zadelhoff

- Hoofdactiviteit: Algemeen Directeur van Salve B.V., holding en financieel adviesbureau in Nederland

Mevr. E. Hendrix

- Hoofdactiviteit: Hoofd Marketing, Communicatie & Fondsenwerving bij Geldersch Landschap & Kasteelen
- Nevenactiviteit: Bestuurslid bij de Van Tienhoven Stichting

Mevr. M. Evers

- Hoofdactiviteit: ZZP'er in de dienstverlenende sector
- Nevenactiviteit: Medeoprichter en eventcoördinator van ReThink Plastic Vietnam / ReThink Plastic Foundation

Mevr. M. Otto

- Hoofdactiviteit: Director Business Development TELUS Health Nederland

Managementteam

De dagelijkse leiding van het Jane Goodall Instituut Nederland is in handen van het managementteam, dat bestaat uit drie leden met verschillende portefeuilles, waaronder fondsenwerving, programma's, marketing & communicatie en Roots & Shoots. Het managementteam wordt geleid door de country manager, die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het beleidsplan, het realiseren van de doelstellingen, fondsenwerving en het aansturen van de organisatie op operationeel niveau.

Per 31-12-2024 kende het managementteam de volgende samenstelling:

- **Mevr. M. Spaan**
Country manager
- **Mevr. M. Haverkamp**
Marketing & communicatie manager

REALISATIE 2024 – BEGROTING 2025

	REALISATIE 2024 €	BEGROTING 2025 €
BATEN		
Particulieren	88.776	165.000
Bedrijven	66.514	170.000
Fondsen	82.280	140.000
Overige Baten	20.000	25.000
TOTAAL BATEN	257.570	500.000
Bestedingen Projecten	216.682	250.000
Overschot Baten Projecten	40.888	250.000
LASTEN		
Personeelslasten	118.399	173.500
Afschrijvingen	392	500
Kantoorkosten	16.271	18.000
Verkoopkosten	21.962	35.000
Overige kosten	19.609	22.500
TOTAAL LASTEN	176.633	249.500
SALDO BATEN EN LASTEN	-135.745	500

Begroting 2025

De begroting 2025 geeft de ambitie weer voor het komende jaar waarin met een voltallig en uitgebreid managementteam gewerkt kan worden.

De fondsenwerving zal weer de managementaandacht krijgen die het nodig heeft. Een nieuw ontwikkelde fondsenwervingsstrategie wordt in 2025 geïmplementeerd. Het is goed om op te merken dat een substantieel deel van de begrote baten in 2025 al door donoren is toegezegd.

De bestedingen aan doelen zijn hoger begroot, doordat een programma manager het team zal komen versterken. Hierdoor kan nog meer tijd gealloceerd worden aan de projecten dat naar verwachting zal leiden tot hogere bestedingen.

Aan de kostenkant zijn twee posten aanzienlijk hoger begroot. Door de uitbreiding van het managementteam zullen de personeelskosten navenant hoger zijn en door de intensivering van de activiteiten op het gebied van fondsenwerving zijn de verkoopkosten ook aanzienlijk hoger begroot voor 2025.

Jane Goodall Instituut
Nederland

Laten we 2024 afsluiten met een persoonlijk bericht van Dr. Jane Goodall:

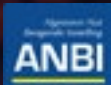
"Als we de hoop verliezen, zijn we verloren, want dan zullen we opgeven en vervallen in apathie. Voor de toekomst van onze kinderen, alle kinderen, en de natuur die we zo liefhebben, mogen we de hoop niet verliezen en moeten we blijven vechten om onze dromen werkelijkheid te maken.

Ik ben zo trots op jullie allemaal en wil jullie hartelijk bedanken voor jullie voortdurende steun in 2024. Samen maken we een verschil."

With my love,
Jane

Bedankt voor jouw steun dit jaar!

**"What you do makes a difference,
and you have to decide what kind of
difference you want to make."**

WWW.JANEGOODALL.NL